

Interreg

Sofinancira
EVROPSKA UNIJA
Az EURÓPAI UNIÓ
társfinanszírozásával

Slovenija – Magyarország

www.si-hu.eu

INTERREG PROGRAM SLOVENIJA-MADŽARSKA 2021-2027

Številka CCI: 2021TC16RFCB045
Odobreno s Sklepom Komisije št. C(2022) 8276 z dne 14. novembra 2022

Vsebina

1.	SKUPNA PROGRAMSKA STRATEGIJA: GLAVNI RAZVOJNI IZZIVI IN POLITIČNI ODZIVI	6
1.1.	PROGRAMSKO PODROČJE	6
1.2.	SKUPNA PROGRAMSKA STRATEGIJA: POVZETEK GLAVNIH SKUPNIH IZZIVOV, KI UPOŠTEVAJO GOSPODARSKE, DRUŽBENE IN OZEMELJSKE RAZLIKE IN NEENAKOSTI, SKUPNE INVESTICIJSKE POTREBE TER DOPOLNJEVANJE IN SINERGIJE Z DRUGIMI PROGRAMI IN INSTRUMENTI FINANCIRANJA, SPOZNANJA NA OSNOVI PRTEKLIH IZKUŠENJ IN MAKROREGIONALNIH STRATEGIJ IN STRATEGIJAH ZA MORSKE BAZENE, PRI KATERIH JE PROGRAMSKO OBMOČJE V CELOTI ALI DELOMA POKRITO Z ENO ALI VEČ STRATEGIJAMI	7
1.3.	UTEMELJITEV IZBIRE POLITIČNIH CILJEV IN SPECIFIČNIH CILJEV INTERREG, USTREZNIH PREDNOSTNIH NALOG, SPECIFIČNIH CILJEV IN OBLIK PODPORE, Z OBRAVNAVO MANJKAJOČIH POVEZAV V ČEZMEJNI INFRASTRUKTURI, ČE JE POTREBNO	17
2.	PREDNOSTNE NALOGE	20
2.1.	PREDNOSTNA NALOGA 1 – ZELENA OBMEJNA REGIJA	20
2.1.1.	Specifični cilj 1.1 – Krepitev varstva in ohranjanja narave, biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi na urbanih območjih, ter zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja (RSO 2.7)	20
2.1.1.1.	Povezane vrste ukrepov ter njihov pričakovani prispevek k navedenim specifičnim ciljem in, makroregionalnim strategijam in strategijam za morske bazene	20
2.1.1.2.	Kazalniki	21
2.1.1.3.	Glavne ciljne skupine	21
2.1.1.4.	Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo celostnih teritorialnih naložb, lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ali drugih teritorialnih orodij	22
2.1.1.5.	Načrtovana uporaba finančnih instrumentov	22
2.1.1.6.	Okvirna razčlenitev virov prograova EU po vrsti ukrepov	22
2.2.	PREDNOSTNA NALOGA 2 – VKLJUČUJOČA OBMEJNA REGIJA, KI TEMELJI NA TRAJNOSTNEM TURIZMU	23
2.2.1.	Specifični cilj 2.1– Krepitev vloge kulture in trajnostnega turizma pri gospodarskem razvoju, socialni vključenosti in socialnih inovacijah (RSO4.6)	23
2.2.1.1.	Povezane vrste ukrepov in njihov pričakovani prispevek k navedenim specifičnim ciljem in, kadar je primerno, makroregionalnim strategijam in strategijam za morske bazene	23
2.2.1.2.	Kazalniki	24
2.2.1.3.	Glavne ciljne skupine	24
2.2.1.4.	Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo celostnih teritorialnih naložb, lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ali drugih teritorialnih orodij	25
2.2.1.5.	Načrtovana uporaba finančnih instrumentov	25
2.2.1.6.	Okvirna razčlenitev virov programov EU po vrsti ukrepov	25
2.3.	PREDNOSTNA NALOGA 3 – SODELUJOČA OBMEJNA REGIJA	26
2.3.1.	Specifični cilj Interreg 3.1 – Boljše upravljanje sodelovanja (ISO 6.2)	26
2.3.1.1.	Povezane vrste ukrepov ter njihov pričakovani prispevek k navedenim specifičnim ciljem in, kadar je primerno, makroregionalnim strategijam in strategijam za morske bazene	26
2.3.1.2.	Kazalniki	27
2.3.1.3.	Glavne ciljne skupine	27

2.3.1.4.	Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo celostnih teritorialnih naložb, lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ali drugih teritorialnih orodij	27
2.3.1.5.	Načrtovana uporaba finančnih instrumentov	28
2.3.1.6.	Okvirna razčlenitev virov programov EU po vrsti ukrepov	28
2.3.2.	Specifični cilj Interreg 3.2 – Krepitev medsebojnega zaupanja, zlasti s spodbujanjem ukrepov v zvezi s projekti za stike med ljudmi (ISO6.3)	28
2.3.2.1.	Povezane vrste ukrepov in njihov pričakovani prispevek k tem specifičnim ciljem ter makroregionalnim strategijam in strategijam za morske bazene, kadar je to primerno	28
2.3.2.2.	Kazalniki	29
2.3.2.3.	Glavne ciljne skupine	29
2.3.2.4.	Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo celostnih teritorialnih naložb, lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ali drugih teritorialnih orodij	30
2.3.2.5.	Načrtovana uporaba finančnih instrumentov	30
2.3.2.6.	Okvirna razčlenitev virov programov EU po vrsti ukrepov	30
3.	FINANČNI NAČRT	31
3.1.	FINANČNA SREDSTVA PO LETIH	31
3.2.	SKUPNA FINANČNA SREDSTVA PO SKLADIH IN NACIONALNO SOFINANCIRANJE	32
4.	UKREPI, SPREJETI ZA VKLJUČITEV USTREZNIH PARTNERJEV V PROGRAMU, V PRIPRAVO PROGRAMA INTERREG TER VLOGA TEH PARTNERJEV V PROGRAMU PRI IZVAJANJU, SPREMLJANJU IN VREDNOTENJU	33
5.	PRISTOP H KOMUNICIRANJU IN PREPOZNAVNOSTI ZA PROGRAM INTERREG (CILJI, CILJNO OBČINSTVO, KOMUNIKACIJSKE POTI, VKLJUČNO S POJAVLJANJEM V DRUŽBENIH MEDIJAH, KJER JE TO USTREZNO, NAČRTOVANI PRORAČUN IN USTREZNI KAZALNIKI ZA SPREMLJANJE IN VREDNOTENJE)	35
6.	NAVEDBA PODPORE ZA PROJEKTE MANJŠEGA OBSEGA, VKLJUČNO Z MALIMI PROJEKTI V OKVIRU SKLADOV ZA MALE PROJEKTE	36
7.	IZVEDBENE DOLOČBE	37
7.1.	ORGANI, PRISTOJNI ZA PROGRAM	37
7.2.	POSTOPEK ZA USTANOVITEV SKUPNEGA SEKRETARIATA	38
7.3.	PORAZDELITEV ODGOVORNOSTI MED SODELUJOČE DRŽAVE ČLANICE IN KADAR JE PRIMERNO TRETJE DRŽAVE, PARTNERSKE DRŽAVE ALI ČDO V PRIMERU, DA ORGAN UPRAVLJANJA ALI KOMISIJA NALOŽI FINANČNE POPRAVK	38
8.	UPORABA STROŠKOV NA ENOTO, PAVŠALNIH ZNESKOV, PAVŠALNIH STOPENJ IN FINANCIRANJA, KI NI POVEZANO S STROŠKI	39
	DODATEK 1: Prispevek Unije na podlagi stroškov na enoto, pavšalnih zneskov in pavšalnih stopenj	40
	DODATEK 2: PRISPEVEK Unije, temelječ na financiranju, ki ni povezano s stroški	50
	DODATEK 3: Seznam načrtovanih operacij strateškega pomena s časovnim načrtom – člen 22(3) uredbe o skupnih določbah	50

Preglednice

Table 1: Justification for selection of policy objectives and the Interreg-specific objectives	17
Table 2: Output indicators SO 1.1	21
Table 3: Result indicators SO 1.1	21
Table 4: Dimension 1 – intervention field for Priority 1	22
Table 5: Dimension 2 – form of financing for Priority 1	22
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus for Priority 1	22
Table 7: Output indicators SO 2.1	24
Table 8: Result indicators SO 2.1	24
Table 9: Dimension 1 – intervention field for Priority 2	25
Table 10: Dimension 2 – form of financing for Priority 2	25
Table 11: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus for Priority 2	25
Table 12: Output indicators SO 3.1	27
Table 13: Result indicators SO 3.1	27
Table 14: Dimension 1 – intervention field for Priority 3	28
Table 15: Dimension 2 – form of financing for Priority 3	28
Table 16: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus for Priority 3	28
Table 17: Output indicators SO 3.1	29
Table 18: Result indicators SO 3.1	29
Table 19: Dimension 1 – intervention field for Priority 3	30
Table 20: Dimension 2 – form of financing for Priority 3	30
Table 21: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus for Priority 3	30
Table 22: Financial appropriations by year	31
Table 23: Total financial appropriations by fund and national co-financing	32
Table 24: Programme authorities	37
Table 25: Use of unit costs, lump sums, flat rates and financing not linked to costs	39

CCI	2021TC16RFCB045
Naslov	(Interreg VI-A) Slovenija-Madžarska
Končna različica	1.2
Prvo leto	2021
Zadnje leto	2027
Upravičeni do	1. januarja 2021
Upravičeni do	31. decembra 2029
Številka izvedbenega sklepa Komisije	C(2022)8276
Datum izvedbenega sklepa Komisije	14. 11. 2022
Številka sklepa države članice o spremembi	
Datum začetka veljavnosti sklepa države članice o spremembi	
Regije NUTS, ki so zajete v program sodelovanja	HU222 – Vas HU223 – Zala SI031 – Pomurje SI032 – Podravje
Komponenta	Komponenta A: Program čezmejnega sodelovanja (ETC, IPA III CBC, NDICI-CBC)

I. SKUPNA PROGRAMSKA STRATEGIJA: GLAVNI RAZVOJNI IZZIVI IN POLITIČNI ODZIVI

I.1. Programsko področje

Sklic: točka (a) člena 17(3), točka (a) člena 17(9)

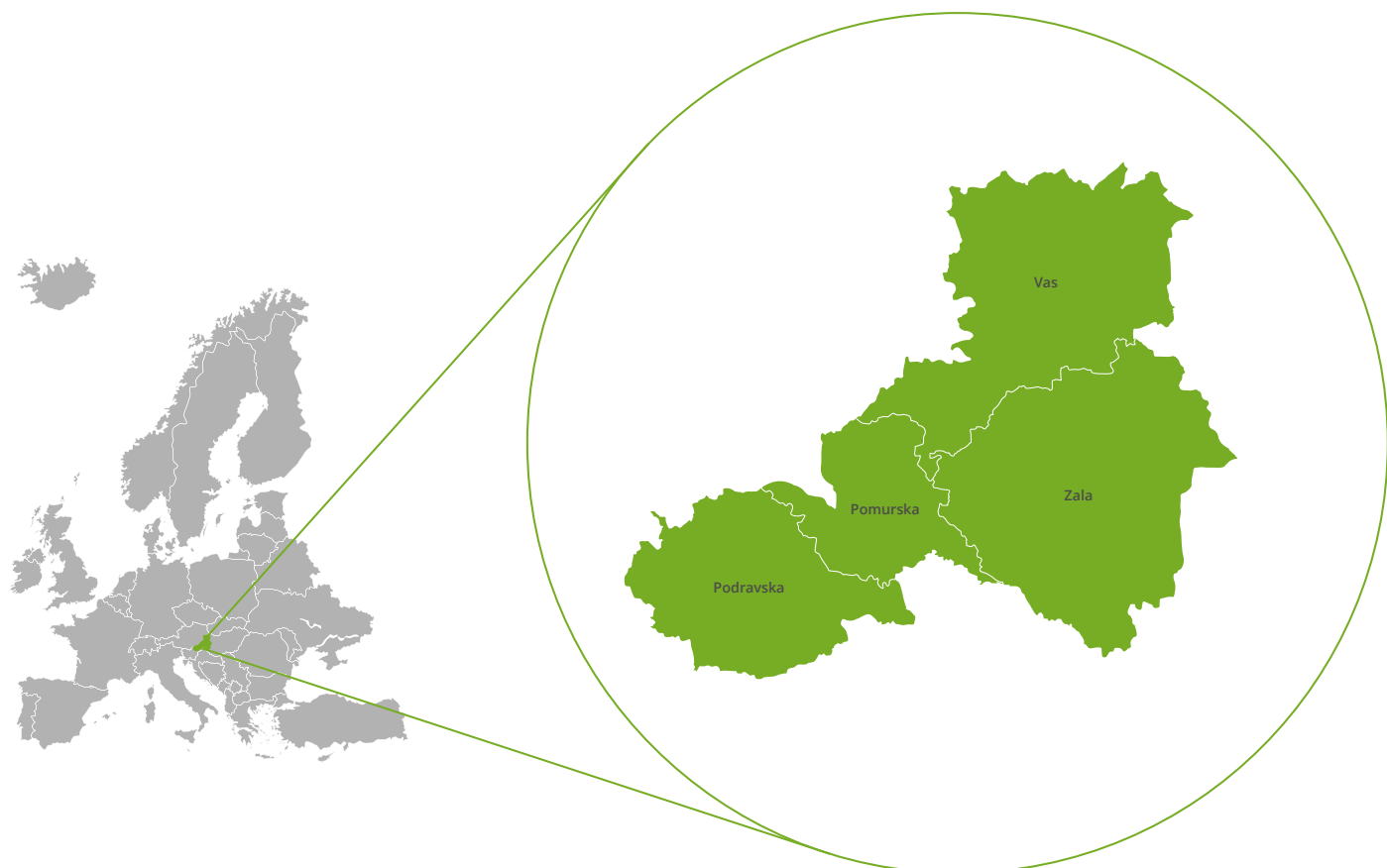
Programsko območje Interreg programa Slovenija-Madžarska za obdobje 2021–2027 obsega naslednje upravičene regije NUTS 3 (z NUTS oznakami):

- Pomurska (SI031) in Podravska (SI032) regija iz Slovenije in
- županiji Vas (HU222) in Zala (HU223) iz Madžarske.

Obmejno območje med Slovenija-Madžarska obsega skupno 10,627 km², dve tretjini pripadata madžarski, tretjina pa slovenskemu obmejnemu območju, ki ju ločuje 102 km dolga meja. Glede na število prebivalcev je to regija s približno 962 tisoč prebivalci, od tega jih 54 % živi na Madžarskem in 46 % v Sloveniji.

Gostota prebivalstva je 90,6 osebe/km², kar je pod povprečjem EU-27. Podravje je najbolj gosto poseljeno (151,6 osebe/km²) zaradi Maribora (drugega največjega mesta v Sloveniji), medtem ko so druge regije redkeje poseljene, (Pomurje: 86 oseb/km², Vas: 76 oseb/km², Zala: 72 oseb/km²) in kažejo značilnosti podeželja. Poselitvena struktura programskega območja kaže značilnosti dvojnosti: poleg nekaterih pomembnih večjih mest je večina območja tipično podeželska, redko poseljena regija z veliko majhnimi vasmi.

Za programsko območje so značilni različni krajinski tipi: ravninska panonska območja (Pomurje, Podravje, Vas) se izmenjavajo s hribovitimi (Podravje, Zala) in subalpskimi območji (Pomurje, Vas). Splošni demografski kazalniki kažejo negativne usmeritve zaradi naravne izgube. Za Pomurje in Zalo je značilno upadanje prebivalstva, medtem ko v Podravju in Vasi prebivalstvo narašča zaradi selitvenega prirasta.

1.2. Skupna programska strategija: povzetek glavnih skupnih izzivov, ki upoštevajo gospodarske, družbene in ozemeljske razlike in neenakosti, skupne investicijske potrebe ter dopolnjevanje in sinergije z drugimi programi in instrumenti financiranja, spoznanja na osnovi prteklih izkušenj in makroregionalnih strategij in strategijah za morske bazene, pri katerih je programsko območje v celoti ali deloma pokrito z eno ali več strategijami

Sklic: točka (b) člena 17(3), točka (b) člena 17(9)

Uvod

Skupni izzivi in potrebe v slovensko-madžarski obmejni regiji so predstavljeni skladno s petimi cilji politike Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in specifičnim ciljem programa Interreg - boljše upravljanje sodelovanja. Opis temelji na **teritorialni in socialno-ekonomski analizi**, v kateri so bili opredeljeni glavni skupni izzivi, potrebe in možnosti območja. Opis predstavlja pridobljena spoznanja na podlagi izkušenj iz obdobja 2014–2020 in najpomembnejše podprte projekte.

Pri določanju prihodnjih potreb je bil upoštevan tudi posvetovalni postopek z deležniki. Informacije, pridobljene med analizo in posvetovalnim postopkom, so bile vključene v **usmerjevalni dokument** o strateških tematskih usmeritvah, ki določa metodologijo za izbiro ciljev politike (CP) in specifičnih ciljev (SC).

Po opisu glavnih skupnih izzivov in potreb čezmejnega programskega območja v zvezi z različnimi cilji politike so predstavljena načela razmerja z nacionalnimi programi in razmerja z makroregionalnimi strategijami.

1.2.1. POI: Pametnejša Evropa

Če predstavimo splošno gospodarsko uspešnost, se je BDP na programskem območju med letoma 2013 in 2018 izboljšal na obeh straneh meje. Pri vseh enotah NUTS 3 je stopnja rasti BDP preseгла stopnjo rasti v EU, a zaostala za nacionalnimi povprečji. Če si ogledamo dolgoročne težnje, lahko ugotovimo, da se razlike v gospodarski uspešnosti (BDP na prebivalca) med županijami/regijami obmejnega območja regije niso bistveno spremenile, saj je razvrstitev regij ostala enaka.

V obdobju 2014–2020 se je število podjetij povečalo na ravni NUTS 3 in v obmejni regiji kot celoti. Do leta 2018 je bila rast števila dejavnih podjetij in rast števila zaposlenih v madžarskih županijah višja kot v slovenskih regijah. Statistični podatki še ne kažejo učinka pandemije COVID-19.

Izdatki za raziskave in razvoj na prebivalca so v obmejni regiji bistveno nižji kot v EU-27. Skupni izdatki so v višji vzhodni Sloveniji v primerjavi z Zahodnim Podonavjem (Nyugat-Dunántúl), vendar nižji od zadevnih nacionalnih povprečij. Po pregledu stanja na področju inovacij za leto 2019 spadata Slovenija in Madžarska med zmerne inovatorke. Na podlagi privlačnosti raziskovalnega sistema je vrednost Slovenije višja od vrednosti Madžarske v številnih kategorijah (npr. izdatki za raziskave in razvoj, delež raziskovalcev, ki delajo v zasebnem sektorju, privlačnost raziskovalnega sektorja, osnovnošolsko podjetniško izobraževanje in usposabljanje, prijava modelov, zaposlovanje v hitro rastočih podjetjih inovativnega sektorja, vseživljenjsko učenje).

V obmejni regiji je prisotno raziskovalno in čezmejno sodelovanje med univerzami, raziskovalnimi ustanovami, tehnološkimi parki in inovacijskimi središči, usmerjeno v inovacije. Ustanove s skupnimi raziskovalnimi dejavnostmi in svetovalnimi službami lahko podpirajo razvoj podjetij, ki delujejo v ključnih sektorjih obmejnega območja. Prizadevati si je treba za čim večji razvoj izdelkov, storitev in postopkov, zlasti za mala in srednje velika podjetja (MSP), z uporabo lokalnega znanja. Svetovni programi ustanov za raziskave in razvoj bi morali biti naravnani tako, da dosežejo podjetja, ki poslujejo čezmejno. Centri za raziskave in razvoj v regiji morajo lokalnim podjetjem zagotoviti več informacij o drugih lokalnih podjetjih, da bi se povečalo število sodelovanj.

Glede na enak razvoj in vprašanje pametne specializacije lahko trdimo, da so na obeh straneh meje prevladujoči gospodarski sektorji podobni, vendar imajo različno težo pri zaposlovanju ali ustvarjanju dohodka.

Tako v Zahodnem Podonavju in tudi v vzhodni Sloveniji je v kmetijstvu zaposlenih več kot v EU-27 ali na nacionalni ravni. Industrija ima na obeh straneh meje skoraj enako težo, saj je nad nacionalnim povprečjem. Industrija je skoraj enako pomembna na obeh straneh meje in je nad državnim povprečjem. V Vzhodni Sloveniji je delež zaposlenih na področjih

trgovine, prometa, nastanitev in gostinstva nekoliko nižji od slovenskega povprečja ali povprečja EU ter deleža v Zahodnem Podonavju. Delež zaposlenih na strokovnih, znanstvenih in tehničnih področjih na programskem območju zaostaja za deležem v EU-27 in nacionalnim povprečjem.

Pomurje in Podravje sta najpomembnejši kmetijski območji v Sloveniji. Kmetijska zemljišča predstavljajo 81 % celotne površine Pomurja, v Podravju pa je teh zemljišč 70 %. V primerjavi s Podravjem imata županiji Zala in Vas na Madžarskem manjši obseg kmetijskih območij.

V županiji Vas sta zelo pomembna avtomobilska industrija in strojništvo, poleg tega pa še turizem, lesna, pohištvena in živilska industrija s kmetijstvom. V županiji Zala ponuja poligon ZalaZONE nove inovativne priložnosti za avtomobilsko industrijo in industrijo elektromobilnosti, glede na geografske danosti pa so najpomembnejši turizem, gozdarstvo in lesna industrija, medtem ko v Pomurju prevladuje kmetijstvo. V Podravju prevladujeta živinoreja in vinogradništvo. Prizadevati si je treba za nadaljnji razvoj lokalne živilske industrije majhnega obsega in spodbujati prodajo na lokalnih trgih. V kmetijski dejavnosti si je treba prizadevati za krepitev trajnostnih kmetijskih praks, kot so povečanje števila ekoloških kmetij, proizvodnja varne hrane in kratke dobavne verige, ter za širjenje inovativnih rešitev, kot sta natančna proizvodnja in odzivanje na izzive podnebnih sprememb. Kakovostna in ekološko pridelana lokalna živila so lahko privlačna tudi za turiste. V Sloveniji je v zadnjih letih nastalo nekaj inovativnih, hitro rastočih podjetij, na primer na področjih kmetijstva, ekološke pridelave in informacijske tehnologije, ki so lahko zgled drugim poslovnim pobudam.

Zaradi višjih plač v Sloveniji prihajajo nekateri iz Madžarske na delo v Slovenijo, predvsem v gradbeništvu. Običajno delajo na madžarsko govorečih območjih, vendar je nemščina najpogostejši jezik sporazumevanja ob meji. Boljše znanje tujih jezikov in splošne jezikovne sposobnosti bi izboljšali zaposlitvene možnosti na obmejnem območju.

Čezmejno sodelovanje med MSP je šibko, zato je treba spodbujati povezave med podjetji, npr. na področju mehatronike. Obstajajo tudi ovire za vzpostavljanje poslovnih povezav, vključno s pomanjkanjem komunikacije in informacij. Poslovni razvoj mora upoštevati naravne in krajinske vrednote, stremeti k izrabi obstoječih, tudi opuščanih objektov, zmanjšati onesnaževanje in količino odpadkov, reciklirati odpadke, zmanjšati porabo energije in izboljšati rabo obnovljivih virov energije.

Gospodarski razvoj bo kot razvojni potencial temelji na znanstvenih in inovacijskih dejavnostih univerz, raziskovalnorazvojnih ustanov ter tehnoloških laboratorijev v regiji. Lokalno znanje je treba uporabiti v korist gospodarskih interesov regije ter socialnih in okoljskih izzivov: tako bodo ključni akterji obmejne regije sodelovali pri zmanjševanju negativnih učinkov podnebnih sprememb in demografskih gibanj, kot sta obvladovanje suše pri pridelavi poljščin ali staranje, ter uvajanju ekološko trajnostnih rešitev v turizmu.

Na področju digitalne dostopnosti je madžarska stran nekoliko slabša od Slovenije, vendar se težnje na splošno izboljšujejo. Dostop do interneta in njegova uporaba se izboljšujeta, medtem ko se število posameznikov, ki interneta ne uporabljajo, zmanjšuje. Razlog za to je, da obmejna območja z nizko gostoto prebivalstva ponujajo enako kakovost stanovanj, z digitalnimi rešitvami pa je mogoče doseči najvišjo raven storitev. Potrebna je širša uporaba digitalnih rešitev v vsakdanjem življenju za delo v javni upravi, šolstvu, zdravstvu in pri socialnih storitvah.

Kar zadeva pridobljena spoznanja sta razen turizma bila podprta dva projekta v zvezi z gospodarskim razvojem. En je bil namenjen razvoju vinskega turizma (Piknik v vinogradu), drug pa kreptvi sodelovanja med organizacijami za gospodarski razvoj z velikim poudarkom na izboljšanju znanja tujih jezikov pri podjetnikih (E-ECONOMY). Za nadaljnje spodbujanje sodelovanja med podjetji so udeleženci javnega posveta izpostavili naslednje: strateško povezovanje ključnih ustanov za lažji razvoj podjetništva na čezmejnem območju, razvoj čezmejnega zaposlovanja v turizmu, razvoj inkubatorjev na podeželju, skupno izobraževanje kmetov, predvsem v vinogradništvu in drugih zelenih kulturah, ter izobraževanje o tradicionalnih obrteh. V programskem obdobju 2014–2020 je prevladoval turizem, podprti projekti (npr. GardEN, ETHOS LAND, Mura Raba Tour) pa so predvsem posredno prispevali k povečanju lokalnega dohodka in zaposlenosti.

1.2.2. PO2: Bolj zelena, nizkoogljična Evropa

Območje sodelovanja ima obsežne zelene površine s pomembnimi naravnimi vrednotami in visoko stopnjo biotske raznovrstnosti (na podlagi velikega deleža zavarovanih območij). To je dobra osnova za spodbujanje trajnostnega življenjskega sloga na območju, na katerem potrošništvo in individualizem še nista zasenčila duha skupnosti in tesne povezanosti z naravo, ki jo imajo in cenijo domačini.

Eno najpomembnejših naravnih zavarovanih območij na programskem območju je trilateralni Trideželni park Goričko - Raab - Órség, ki predstavlja obmejno regijo, edinstveno v Evropi: sodelovanje treh naravnih parkov, ki skupaj pokrivajo 105,2 ha zavarovanih območij na Madžarskem, v Sloveniji in Avstriji.

V Sloveniji ima Krajinski park Goričko, katerega sedež je na gradu Grad, dejavno vlogo pri varstvu narave, medtem ko sta na madžarski strani Direktorata narodnega parka Órség in Direktorata narodnega parka Balaton Uplands odgovorna za dejavnosti v zvezi z varstvom narave in nadzorom nad naravovarstvenimi območji na programskem območju. Sodelovanje organizacij, ki upravljajo z območjema Goričko in Órség, se osredotoča na varovanje okoljskih vrednot v obmejni regiji. Memorandum o soglasju o partnerstvu med vsemi tremi nacionalnimi parki (iz Slovenije, Madžarske in Avstrije) je bil podpisan leta 2006. Od takrat so se izvajali različni projekti sodelovanja (npr. v okviru programa Interreg Srednja Evropa in Operativnega programa Slovenija-Madžarska 2007–2013). Trideželni park je prav tako del pobude »Evropski zeleni pas« (ekoturistična tematska pot po liniji nekdanje železne zaves).

Pomemben del varstva narave je tudi prihodnji Unescov čezmejni biosferni rezervat Mura - Drava - Donava v petih državah, ki združuje skupino trinajstih zavarovanih območij vzdolž regije Mura - Drava - Donava, ki skupaj trajnostno upravljajo s skupnim rečnim ekosistemom, hkrati pa spodbujajo gospodarsko rast in razvoj v regiji. Biosferni rezervat na programskem območju se razteza vzdolž reke Mure in vključuje velike površine v Pomurju in županiji Zala. Pomembno je tudi ohranjanje raznolike biosfere Malega Blatnega jezera in Blatnega jezera v županiji Zala, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti kakovosti vode v čezmejnih vodotokih.

V Sloveniji so najbolj ogrožene vrste habitatov tekoče vode in z njimi povezana mokrišča (Mura, Drava) ter suha travišča (Goričko), na Madžarskem pa čezmejni vodotoki, pašniki, travniki, travniški habitati in lokalni sadovnjaki. Ohranitev teh habitatov je ključna za prihodnost.

Različne države menijo, da je pomen zavarovanih območij v njunem transnacionalnem značaju in priznavajo njiun vplivu z vidika ekosistemskih storitev in blažitve podnebnih sprememb. V tem pogledu sta lahko zgled in izhodišče za prihodnje sodelovanje pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja na čezmejnem območju. Upravljanje voda je velik izziv na programskem območju. Nizka količina padavin pomeni nizko stopnjo polnjenja podtalnice in površinskih voda. Globalno segrevanje bi lahko povzročilo nadaljnje pomanjkanje vode in suše, medtem ko intenzivna kmetijska dejavnost v Sloveniji predstavlja vse večjo nevarnost onesnaženja tal. Kakovost površinske vode je na madžarski strani boljša kot v Sloveniji. Posebno pozornost je treba nameniti geotermalni vodi, ki predstavlja dragocen obnovljiv vir na obeh straneh programskega območja, a da bi jo ohranili, mora njena raba postati trajnostna. Čezmejne dejavnosti, ki vključujejo ozaveščanje, upravljanje voda in ukrepe politik, bi lahko zagotovile osnovo za učinkovito in trajnostno upravljanje voda na tem občutljivem območju. Treba je iskati nove rešitve za preprečevanje onesnaženja tal in voda, kot je gradnja posameznih čistilnih naprav v redko poseljenih naseljih.

Obmejno območje je precej oddaljeno od glavnih naseljenih in industrijskih središč. Kakovost zraka je razmeroma ugodna, vendar predstavlja onesnaženost s trdnimi delci težavo na urbanih območjih, še posebej v Murski Soboti. Glavni razlogi za to so avtomobili kot prevladujoče prevozno sredstvo ter uporaba goriv v gospodinjstvu in storitvah.

Podnebne spremembe bodo imele pomemben vpliv na več sektorjev, na primer na upravljanje voda, kmetijstvo, gozdarstvo, biotsko raznovrstnost itn. Prostorsko načrtovanje bi moralo v naslednjih letih igrati odločilno vlogo pri iskanju najboljših rešitev za blažitev različnih učinkov podnebnih sprememb, kot je iskanje novih pristopov glede pomanjkanja vode na območjih, na katerih prevladuje kmetijstvo. Obvladovanje naravnih nesreč bi moralo biti v prihodnje osredotočeno na učinkovite preventivne ukrepe v vseh sektorjih, še posebej v kmetijstvu. Obvladovanje naravnih nesreč je organizirano na nacionalni ravni, zato je pomembno, da države še naprej sodelujejo v stalnem madžarsko-slovenskem odboru za obvladovanje naravnih nesreč. Pri obvladovanju naravnih nesreč in preprečevanju tveganj je treba veliko pozornost nameniti čezmejnemu sodelovanju.

Stanje oskrbe in porabe energije je podobno nacionalnim vzorcem, vendar sta državi v nacionalnih podnebnih strategijah zavezani energetski učinkovitosti in proizvodnji energije iz obnovljivih virov. Nobena ni dosegla zastavljenega deleža proizvodnje obnovljive energije. V energetske sektorju je treba vlagati v obnovljive vire energije, da bi povezali ravnanje z odpadki kot del krožnega gospodarstva ali geotermalno energijo kot obnovljiv vir, ki je na voljo na celotnem programskem območju. Z ozaveščanjem na ravni gospodinjstev (vključno z izobraževanjem otrok) je mogoče doseči spremembe pri navadah ljudi tudi z omejenimi finančnimi sredstvi. Ugotovljene so bile nezadostne možnosti za čezmejno trajnostno mobilnost. Razvoj trajnostnih načinov prevoza (javni promet, orodja za e-mobilnost, kolesarjenje) na obmejnem območju je pomemben za zmanjšanje škodljivih izpustov v okolje.

Na čezmejni ravni je mogoče varstvo okoljskih vrednot (narodni/naravni parki, reke, termalne vode) spodbujati s čezmejnimi sodelovanjem. Ena od možnosti je ohranjanje obstoječe flore in favne, druga pa je izboljšanje okoljsko pomembnih storitev, ki so povezane z različnimi sektorji, kot so turizem, promet, ročno izdelani lokalni izdelki, primarni/mali proizvajalci itn., kar ne bi pripomoglo samo k ohranitvi naravnih vrednot, ampak tudi k izboljšanju gospodarske uspešnosti regij. Z boljšim prostorskim načrtovanjem urbanih območij in podeželske krajine bi bilo mogoče ohraniti veliko več naravnih vrednot.

Glede na pridobljene izkušnje v programskem obdobju 2014–2020 sta se dva projekta osredotočila predvsem na dejavnosti varstva narave. Projekt Green Line spodbuja predvsem sodelovanje lokalnih podjetij in ustanov na področju energetike. Njegov cilj je spodbujanje zmanjševanja porabe energije in spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije, za kar so bila uvedena orodja za merjenje porabe energije. Pri projektu GreenReg je bilo načrtovano širjenje načel okoljsko trajnostnega delovanja v ustanovah in podjetjih v okviru digitalno dostopnega sistema orodij. Projekta sta utrdila partnerstva med zeleno usmerjenimi organizacijami. Varstvo narave je povezano s številnimi turističnimi projekti, ki so namenjeni trajnostni predstavitvi naravnih vrednot ali spodbujanju aktivnega gibanja v naravi. Projekt ETHOS Land je bil namenjen širjenju trajnostnih gospodarskih dejavnosti in etičnega zaposlovanja, katerih vrednote se lahko uporabljajo v širšem obsegu.

Ravnanje z odpadki je še ena tema, ki bi jo bilo mogoče obravnavati v programu Interreg Slovenija-Madžarska. To je eno od področij, pri katerem je mogoče uporabiti načela krožnega gospodarstva in nadgraditi obstoječe prakse. Obstaja tudi možnost predelave odpadkov v ekološka goriva. V programskem obdobju 2014–2020 se je v Podravju izvajal projekt URBAN SOIL 4 FOOD (sofinanciran s strani evropske pobude Urban Innovative Actions). Biološke odpadke so v Mariboru predelali v rodovitno zemljo za lokalno skupnost. Inštitut WCYCLE Maribor je bil ustanovljen za zagotavljanje obvladovanja tokov virov/surovin v lokalnem in regionalnem prostoru, ki deluje pretežno na temeljni razvojno-raziskovalni ravni.

Koncept krožnega gospodarstva je treba uvesti v vse vidike človekove dejavnosti in se mora odražati v poslovnih modelih, vladnih politikah in krožni kulturi (državljanih), tj. v treh soodvisnih vidikih, ki so v središču sistemske spremembe iz linearnega v krožno gospodarstvo. Oblikovati je treba strategijo krožnega gospodarstva na čezmejnem območju, da bi se z njeno uporabo ustvarila številna zelena delovna mesta ter izboljšali kakovost bivanja in privlačnost tega okolja. Pobude v zvezi s krožnim gospodarstvom na obmejnem območju obstajajo, vendar rešitve še niso bile omogočene v pravnem in administrativnem okviru. Za oblikovanje velikopoteznih načrtov za prehod v krožno gospodarstvo, kot so določeni v novem akcijskem načrtu EU za krožno gospodarstvo (2020), bi bilo mogoče znotraj čezmejnega programa oblikovati podporno okolje za zagotavljanje znanja in informacij na področju modelov krožnega gospodarstva.

V prihodnosti si je treba prizadevati za ohranitev naravnih vrednot, kot je biotska raznovrstnost, ki je ključna vrednota obmejnega območja. Hkrati je treba podjetja in ustanove spodbujati k okoljsko trajnostnemu delovanju, za kar je potreben širok nabor dejavnosti ozaveščanja državljanov.

Posvetovalni postopek z deležniki je pokazal, potrebo po razvoju zelene infrastrukture, širjenju znanja o varstvu narave in rabi obnovljivih virov energije, široki rabi električne mobilnosti ter spremljanju naravnih tveganj.

1.2.3. PO 3: Bolj povezana Evropa

Čeprav gre za zelo kratek (102 km dolg) mejni odsek, predstavlja obmejno območje med Slovenijo in Madžarsko pomemben prehod tudi z vidika javnih cest. Avtocestni odsek sredozemskega koridorja (Lyon–Trst–Koper–Ljubljana–Budimpešta–Ukrajina ali nekdanji koridor V) prečka regijo na mejnem prehodu Pince/Tornyiszentmiklós. Povezava Gradec–Maribor–Ljubljana je del baltsko-jadranskega koridorja TEN-T, medtem ko je povezava Maribor–Gruškovje(–Zagreb–Beograd–Niš–Solun) (A4, E59) eden od krakov nekdanjega koridorja X, ki je pomembna notranja os Podravja v smeri sever–jug, hkrati pa je tudi pomembna povezava Avstrije in Nemčije z jadransko obalo, zaradi česar v poletni počitniški sezoni nastajajo veliki zastoji. Na splošno je slovenska stran obmejnega območja zelo dobro povezana tako z osrednjim območjem Srednje Evrope kot z Balkanom/vzhodnim Sredozemljem.

Dostopnost podeželja znotraj regij je treba še naprej razvijati, da bi zagotovili boljšo medsebojno povezanost manjših vasi. V zvezi s čezmejnimi prometom je do mejnih prehodov mogoče priti v pol ure v celotnem Pomurju in skoraj v polovici županije Zala. Tudi do bolj oddaljenih urbanih središč (Maribor, Sombotel in Zalaegerszeg) je (z avtomobilom) mogoče priti v eni uri. To je posledica velikega števila mejnih prehodov, ki so bili zgrajeni po vstopu Madžarske in Slovenije v schengensko območje.

Kar zadeva javni prevoz, so na obeh straneh meje na voljo redni avtobusni prevozi za dostop do mikroregionalnih in regionalnih središč ali do državnih prestolnic. Med Madžarsko in Slovenijo trenutno ni nobenih čezmejnih povezav. Za lažje čezmejno sodelovanje bi bila ponovna vzpostavitev nekdanjih povezav bistvenega pomena.

Prebivalci obmejnega območja imajo zelo omejen dostop do čezmejnih železniških storitev z zelo nizko pogostostjo vlakov in neugodnim časom potovanja, kar velja za obe strani meje. Železniška infrastruktura je v obeh državah osredotočena v prestolnicah. Kar zadeva čezmejni promet, trenutno obmejno območje prečka le en vlak IC dnevno med Budimpešto in Ljubljano. Ob tem so vsak delovni dan na voljo še štiri povezave od Zalaegerszega do Hodoša, vendar je potreben prestop za vožnjo do Murske Sobotice. Pogostost vlakov bi lahko bila zadovoljiva. Za učinkovito čezmejno mobilnost pa je treba vzpostaviti neposredne povezave med regionalnimi središči. Spremembe voznih redov so ključne za podporo čezmejnega

potniškega prometa in turističnih tokov.

V programskih obdobjih 2007–2013 in 2014–2020 je bilo izvedenih več projektov za razvoj kolesarske infrastrukture. Program sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Madžarska je spodbudil vzpostavitev dveh novih mejnih prehodov za kolesarje:

- povezava Lendvadedes-Dedeskecskés-Dolga Vas kot del projekta IronCurtainCycling;
- povezava Orfalu-Budinci v okviru projekta Guide2Visit.

Ker je večina programskega območja ravninskega in na njem prevladujejo majhna naselja, je kolo priljubljeno prevozno sredstvo na tem območju, zlasti v Pomurju. Poleg daljših turističnih poti imajo vsa večja urbana območja varno kolesarsko infrastrukturo, ki se uporablja tudi za prevoz na delo in prosti čas. Na hribovitih območjih je mogoče h kolesarjenju privabiti več ljudi z boljšo razpoložljivostjo in možnostjo izposoje električnih koles.

Na tem območju sta dve mednarodni letališči: v Mariboru in državno mednarodno letališče Hévíz-Balaton pri Sármelléku. Letališče Edvarda Rusjana Maribor je bilo leta 2012 prenovljeno, čemur so sledili odprtje več povezav do različnih nemških mest in čarterski poleti. Redni leti so bili ustavljeni avgusta 2018. Letališče Sármellék je izvajalo čarterske polete med majem in oktobrom z različnih nemških letališč. Število potnikov je doseglo vrhunec leta 2014, nato pa se je začel trend zmanjševati. Zaradi pandemije se je izvajanje storitev ustavilo v letu 2020.

Na obmejnem območju ni plovne reke. Na Dravi, Muri, Krki in Rábi se uporabljajo mali čolni za športne dejavnosti (kajak, kanu).

Kot primeri dobrih praks pridobivanja izkušenj so bili v zadnjih letih izvedeni projekti, ki spodbujajo kolesarski turizem, kot so IronCurtainCycling, Guide2Visit in Green Exercise. Ti projekti so namenjeni širjenju e-kolesarjenja, označevanju kolesarskih poti in razvoju kolesarskih storitev.

Med posvetovalnim postopkom z deležniki se je pokazala potreba po razvoju e-mobilnosti in javnega prevoza, kjer je pomembno upoštevati tudi potrebe invalidov in starejših.

1.2.4. PO 4: Bolj socialna Evropa, vključno s kulturo in turizmom

Razmere na področju zaposlovanja so se od leta 2010 na obeh straneh postopoma izboljševale, kljub temu pa so učinki pandemije covid-19 nekoliko povečali število iskalcev zaposlitve. Na splošno so najtežje zaposlitvene razmere za osebe z nizko stopnjo izobrazbe ali drugimi prikrajšanostmi na trgu dela. Čezmejne zaposlitvene možnosti so na tem območju slabe. Pomanjkanje jezikovnega znanja je ovira za čezmejno zaposlovanje. Poleg običajnih tujih jezikov, tj. nemščine ali angleščine, je treba v šolski dobi spodbujati tudi znanje uradnih nacionalnih jezikov.

Prebivalci obmejnega območja so bolj izobraženi od povprečja EU, vendar so v zaposlitveno najtežjem položaju tisti brez poklica. Priložnosti so v izobraževalnem sodelovanju, saj ima lahko kakovostno javno izobraževanje pomemben učinek na ohranjanje delovne sile. V nekaterih primerih madžarski učenci hodijo v dvojezične slovenske osnovne šole. Na Madžarskem se lahko otroci učijo slovenščine kot uradnega jezika v osnovnih šolah Gornji Senik in Števanovci.

Šole in vrtci imajo pomembno vlogo pri okoljskem izobraževanju in ozaveščanju o trajnostnih vrednotah. Dragoceno naravno okolje je primerno za preizkušanje različnih alternativnih metod poučevanja na prostem v vrtcih in šolah. Poleg trajnosti je danes odločilna tudi digitalizacija, ki jo lahko osnovne šole pripravijo s programi eksperimentalnega izobraževanja na področju elektronike in robotike.

Morda bo treba zagotoviti tudi prostor za čezmejno prakso za študente v poklicnem in visokošolskem izobraževanju. Ovine za sodelovanje pri praktičnem usposabljanju v poklicnem izobraževanju je treba odpraviti s sodelovanjem zainteresiranih šol in ustanov na nacionalni ravni, ki so odgovorne za regulativni okvir.

Na obeh straneh meje se univerzitetno izobraževanje izvaja v večjih mestih. Najpomembnejša je multidisciplinarna univerza v Mariboru, manjše univerze pa so še v Sombotelu, Zalaegerszegu, Veliki Kaniži, Blatenskem Kostelu in Kisegu. Vse pa ponujajo neizkoriščene možnosti sodelovanja.

Stopnja tveganja revščine ali socialne izključenosti je skoraj enaka na madžarski in slovenski strani, medtem ko je v vzhodnem delu Slovenije stopnja tveganja revščine višja od državnega povprečja. Na Madžarskem je obmejna regija v primerjavi z državnim povprečjem v ugodnejšem položaju zaradi bližine avstrijske meje, saj se veliko ljudi dnevno vozi na delo v Avstrijo. Brezposelni, ljudje z nizko izobrazbo in brez poklica spadajo v skupino ljudi, ki jim grozi revščina.

Pričakovana življenjska doba je na splošno višja v Sloveniji (SI: 77 let za moške in 82 za ženske/HU: 73 let za moške in 80 za ženske), tako na ravni države kot v obmejni regiji. Tako v madžarskem kot slovenskem delu programskega območja živijo ženske dlje od moških. Staranje velja za najresnejšo družbeno težavo obmejnega območja, še posebej v vaseh z malo prebivalci. Sistem socialnega varstva je pod vse večjim pritiskom zaradi staranja prebivalstva in odseljavanja mladih. Poleg širjenja zmogljivosti oskrbe je treba v prihodnje spodbujati tudi učinkovitost storitev z uporabo sodobnih digitalnih rešitev.

Uporaba čezmejnih storitev v zdravstvu ni zelo pogosta, saj so prisotne administrativne ovire. Pri socialnem in zdravstvenem varstvu se priporočata uvajanje sodobnih tehničnih rešitev in usmerjenost v preventivo, na kar je opozorila pandemija covid-19. Zdrav življenjski slog bo v prihodnosti vse bolj priljubljen. Razvojne potrebe, povezane z zdravjem, lahko v regiji ustvarijo tudi nova delovna mesta ter ponudijo sodelovanje med podjetji, univerzami in raziskovalnimi ustanovami.

Turizem ima zelo pomembno vlogo v gospodarstvu obmejnega območja. Glede na najnovejše teritorialne podatke, dostopne v statističnih podatkovnih zbirkah obeh držav, je na slovensko-madžarskem programskega območju v letu 2019 več kot 2,3 milijona turistov ustvarilo skoraj 7,3 milijona prenočitev. Če primerjamo te podatke z letom 2014, ko se je programsko obdobje začelo, je bila zabeležena več kot 40-odstotna rast števila turistov in skoraj 20-odstotna rast prenočitev.

Vladni ukrepi za zajezitev epidemije covid-19 so omejili dejavnost nastanitve, zaradi česar se je v letih 2020 in 2021 občasno zmanjšal tudi turistični promet. Hkrati je epidemija povzročila porast števila delavcev, ki delajo na daljavo, saj si je vse več ljudi začasno ali stalno prebivališče izbralo podeželje. To bo v prihodnje omogočilo nove priložnosti za turizem in privabilo ljudi v obmejno regijo.

V obmejni regiji je mogoče najti nekatera izjemna območja kulturne dediščine in tradicije:

- preteklost povezuje obe strani meje: zgodovinski etnični regiji, Slovensko Porabje in Prekmurje, sta del slovenskega in madžarskega ozemlja;
- živa tradicija manjših vasi omogoča vpogled v vsakdanje življenje na podeželju, zato ima kmečki turizem v manjših vaseh velik potencial. Številni spomeniki v večjih zgodovinskih mestih ohranjajo spomin na bogato ljudsko preteklost regije;
- na obeh straneh meje je že vzpostavljenih več tematskih poti, medtem ko povezava teh poti čez mejo ostaja nedorečena.

Večina turističnih znamenitosti se nahaja na obmejnem območju. Turistično povpraševanje je zelo zgoščeno na obeh straneh obmejne regije: poznamo več znanih destinacij z velikim turističnim prometom (znani wellness centri/zdravilišča, Blatno jezero in Maribor), medtem ko je večina podeželskih območij manj turistično obiskana. Razen wellness centrov/zdravilišč je turizem (jezera, reke, gozdovi, vinogradi) sezonskega značaja, pri čemer prevladujejo dejavnosti na prostem. Sodelovanje bi moralo biti usmerjeno v ustvarjanje skupnih turističnih produktov in storitev na podlagi razvoja modelov trajnostnega turizma s posebnim poudarkom na manj znanih območjih. V programskem obdobju 2014-2020 se je projekt Guide2Visit osredotočil na razvoj in trženje takšnih turističnih proizvodov, rezultati projekta pa bodo v uporabi tudi v prihodnje.

Velik potencial in podobnosti turističnega sektorja na obeh straneh meje omogočajo dobre priložnosti za povezovanje v skupne čezmejne turistične produkte skladno z načeli trajnostnega razvoja turizma, tj. z odgovornostjo do okolja ter potreb in interesov lokalnih prebivalcev in z namenom preprečevanja množičnega turizma. Posebno pozornost je treba nameniti manj znanim območjem in njihovemu povezovanju z obstoječimi turističnimi središči.

Potreben je razvoj trajnostne turistične infrastrukture in mobilnosti. Ob tem pa sta pomembna tudi integracija in izboljšanje standardov kakovosti turizma z učinkovitim in usklajenim skupnim trženjem turizma in promocijskimi dejavnostmi, vključno z uporabo kreativnih orodij za trženje turizma. Dejavnosti ozaveščanja in specializiranega usposabljanja so ključne za izboljšanje kakovosti človeških virov v turističnem sektorju in prispevajo tudi k izboljšanju gostoljubnosti lokalnega prebivalstva. Skupno upravljanje turističnih destinacij ter nove inovativne turistične zanimivosti in storitve odpirajo možnosti, za katere so potrebne nove turistične nastanitve, ki bi prispevale k povečanju prihodkov lokalnih podjetij in gospodinjstev.

Kljub številnim izzivom pri CP 4 je bil v okviru programa Interreg Slovenija-Madžarska izbran samo specifični cilj, ki se nanaša na krepitev vloge kulture in trajnostnega turizma pri gospodarskem razvoju, socialni vključenosti in socialnih inovacijah. ISO 6.2 obravnava izobraževanje in sodelovanje na trgu dela, socialno in zdravstveno varstvo s posebnim poudarkom na starajočem se prebivalstvu. Vse podprte dejavnosti so skladne z vsemi načeli evropskega stebra socialnih pravic, zlasti z izobraževanjem, usposabljanjem in vseživljenjskim učenjem, aktivno podporo pri zaposlovanju, zdravstvenim varstvom, vključevanjem invalidov, dolgotrajno oskrbo in dostopom do osnovnih storitev. Program bo temeljil na izkušnjah iz projektov prejšnjih perspektiv (kot so projekti ATT, Right Profession, Dual transfer, Lamaprom, Motivage itn.).

V zvezi s pridobljenimi izkušnjami je med projekti, namenjenimi razvoju človeških virov, ki so bili podprti v programskem obdobju 2014-2020, mogoče omeniti naslednje.

Projekt Right Profession II je bil usmerjen v izboljšanje sistema poklicnega usposabljanja, da bi se dosegla večja osredotočenost na dejanske strokovne potrebe obmejnega območja. V središču projekta sta bila poklicno usmerjanje osnovnošolcev in usposabljanje poklicnih inštruktorjev. Vsi nadaljnji projekti, usmerjeni v izobraževanje, se bodo poleg institucionalnega razvoja osredotočali na izvajanje čezmejnih programov usposabljanja.

Projekt MOTIVAGE se je ukvarjal z izboljšanjem storitev socialnega varstva za starejše. V okviru projekta so bile obravnavane in uporabljene izkušnje krajevne patronažne službe in oskrbe starejših na domu. Na podlagi izkušenj je mogoče naprednejše storitve na obmejnem območju ali digitalne rešitve razširjati ali uporabljati v širšem obsegu.

Med pridobljenimi izkušnjami velja poudariti, da večina podprtih projektov vključuje turizem. Dvanajst financiranih projektov se nanaša na različna področja turizma, kot so ekoturizem (GO IN NATURE), kultura (ESCAPE), vino in gastronomija (Piknik v vinogradu), kolesarjenje (Iron Curtain Cycling), jahanje konjev (HORSE BASED TOURISM), vožnja s kanujem (MURA RÁBA TOUR) in trajnostni zeleni turizem (Guide2Visit). Večina projektov se osredotoča na turistično manj znana podeželska območja. Skoraj vsi projekti vključujejo trženjske dejavnosti, vendar se te na splošno bolj osredotočajo na izvedbo projektnih aktivnosti, kot pa prispevajo k njihovemu vključevanju v celotno trženjsko turistično dejavnost obmejnega območja. Hkrati je dobra praksa izvajanja skupnega upravljanja čezmejnne turistične destinacije (TELE-KA-LAND) prisotna tudi v obmejni regiji. V prihodnje je potrebno enotno, integrirano komuniciranje več turističnih produktov, ki zadeva ciljno skupino. V programskem obdobju 2014-2020 se projekt SI-HU PRO ukvarja z iskanjem sinergij med naravnimi in kulturnimi turističnimi projekti ter ustvarjanjem skladnega koncepta za njihovo dolgoročno vzdržnost.

Med posvetovanjem z deležniki je bilo ugotovljeno, da je poleg navedenega pomembno tudi vzdrževanje urejenih poti in zgrajenih objektov. Poleg razvoja novih turističnih produktov se je v prihodnosti smiselno usmeriti v izboljšanje kakovosti obstoječih turističnih produktov in jih dopolniti z izvirnimi elementi.

Pomembne ugotovitve vrednotenja učinka Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Madžarska 2014–2020, ki je bilo izvedeno v letu 2020 na podlagi ciljev in načrtovanih ukrepov turistično usmerjenih projektov, so naslednje: »Projekt je prinesel spremembe na lokalni ravni. Izboljšala se je ozaveščenost lokalnih skupnosti o priložnostih, ki jih ponuja regija. Lokalni prebivalci zato sprejemajo turiste ter jim znajo svetovati in jih usmerjati k različnim zanimivostim. Izvedene so bile tudi dodatne naložbe, ki jih program ni financiral. Čezmejno območje je še vedno slabo povezano (zlasti kar zadeva javni promet) in turistični potenciali območja, zlasti zunaj velikih turističnih središč (na primer zdraviliški turizem), pa so še vedno premalo izkoriščeni.«

1.2.5. ISOI: Boljše upravljanje sodelovanja

Obmejna regija Slovenije in Madžarske je vključena v tri evropska združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS). Od teh struktur je z vidika programskega območja najpomembnejša EZTS Muraba. Organizacija je bila ustanovljena zaradi krepitev čezmejnega sodelovanja in uveljavljanja pravic narodnih manjšin na območjih narodnostno mešanega prebivalstva. Njeni ustanovni člani so mesto Monošter, občina Lendava, Državna slovenska samouprava na Madžarskem in Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost v Sloveniji. Drugo EZTS s slovenskimi in madžarskimi člani je EZTS Pannon, ki so ga sprva ustanovile madžarske in slovenske ustanove. Trenutno šteje 66 članov, med njimi tudi tri lokalne samouprave iz Slovenije (Lendava, Moravske Toplice in Ptuj). EZTS Mura je majhno, a zelo dejavno partnerstvo, ki ga sestavlja 13 lokalnih samouprav iz županije Zala, nima pa nobenega člana iz Slovenije.

Od orodij celostnega teritorialnega razvoja se v Sloveniji uporabljajo celostne teritorialne naložbe (CTN) za podporo trajnostnim urbanim strategijam v enajstih mestnih občinah, tudi v programu sodelovanja Italija-Slovenija, ne pa na Madžarskem. V zvezi z orodjem lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (CLLD), so bile v okviru programa LEADER na podeželju v obeh državah ustanovljene lokalne akcijske skupine (LAS).

Pri kulturnih odnosih imajo manjšine ključno vlogo. Madžarska manjšina je zgoščena v Pomurju, medtem ko slovenska manjšina (porabski Slovenci) živi večinoma na območju Monoštra. V regiji živi tudi številčna romska manjšina. Najpomembnejša ustanova za kulturno življenje Madžarov v Sloveniji je Zavod za kulturo madžarske narodnosti v Lendavi, v okviru katerega deluje več nevladnih organizacij, dejavnih na kulturnem področju. Pomurski madžarski radio (MMR) je del slovenske nacionalne radiotelevizije in je postal čezmejna regionalna radijska postaja. V Lendavi delujejo tudi madžarski javni šolski zavodi.

Slovenske kulturne ustanove na Madžarskem so zgoščene na območju Monoštra, kjer deluje Zveza Slovencev na Madžarskem. V okviru te organizacije deluje deset kulturno-umetniških skupin, ki redno organizirajo različne kulturne dogodke, umetniške delavnice za odrasle in otroke (slikarstvo, kiparstvo), objavljajo knjige in organizirajo jezikovne tečaje tudi za

neslovensko lokalno prebivalstvo ter preko socialnega podjetja upravljajo vzorčno kmetijo na Gornjem Seniku. Monošter je tudi sedež Radia Monošter v slovenskem jeziku. Generalni konzulat Republike Slovenije ima sedež v Monoštru, Madžarska pa ima generalni konzulat v Lendavi. Državna slovenska samouprava ima sedež na Gornjem Seniku ter upravlja dve javni osnovni šoli na Gornjem Seniku in v Števanovcih.

Glede na pridobljene izkušnje na področju institucionalnega sodelovanja, je bil cilj projekta capCROSSplan vzpostaviti močno čezmejno mrežo razvojnih organizacij na obmejnem območju ter pripraviti ustrezne pobude in predloge za regionalni razvoj. Podobna dejavnost je bila izvedena pri projektu SI-HU PRO, ki podpira čezmejne turistične projekte. V programskem obdobju 2014–2020 so bili podprti trije projekti, ki jih je mogoče šteti za ustrezne projekte, ki spodbujajo ukrepe na podlagi medsebojnih stikov. Vsi projekti so bili usmerjeni v razvoj kulturnih dobrin (e-documenta Pannonica, Back in the Day, Folk Music Heritage). Izkušnje iz preteklosti kažejo, da je kultura lahko pomembna tema za spodbudo sodelovanja med ljudmi. Pomembno je tudi izboljšanje skupnega delovanja med različnimi skupnostmi, vključno z učenjem tujih jezikov. Obstoječe sodelovanje je lahko osnova za nadaljnje nove projekte. V prihodnosti bi morali projekti manjšega obsega doseči manjše skupnosti, ki so sposobne izvajanja čezmejnih projektov.

Pomembne ugotovitve vrednotenja učinka Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Madžarska 2014–2020, ki je bila izvedena v letu 2020, so naslednje: »Projekti krepitev ustanov so bili na splošno osredotočeni na mreženje, sodelovanje in povezovanje ustanov in organizacij na celotnem čezmejnem območju. To je mogoče doseči z izmenjavo izkušenj, organizacijo delavnic, pripravo podatkovnih zbirk in promocijo. Vsa ta prizadevanja so izboljšala pogoje za boljše prihodnje sodelovanje v čezmejni regiji. Glavni učinek, ki ga lahko neposredno pripišemo programu, je razumevanje deležnikov, da je treba za razvoj regije kot celote vzpostaviti povezave in sodelovanje z čezmejnimi partnerji. Pomemben učinek je tudi izboljšana zmogljivost vključenih deležnikov in ciljnih skupin, ki je bila dosežena z delavnicami, izmenjavo dobrih praks, študijskimi obiski in izmenjavo zaposlenih na področju gospodarskega razvoja območja. Ob tem bi moral naslednji program sodelovanja učinkoviteje podpirati in spodbujati dosežke že izvedenih projektov za boljši in trajnejši učinek v prihodnosti. To je mogoče storiti s strateškimi čezmejnimi projekti, projekti kapitalizacije, povezovanjem podobnih projektov, ki se izvajajo istočasno, in skladom za male projekte.«

1.2.6. Dopolnjevanje in sinergije z drugimi programi in instrumenti financiranja

Načrtovani posegi čezmejnega programa se osredotočajo predvsem na tista tematska področja, ki so v obmejnem prostoru odločilna, npr. varstvo narave, turizem ter povezave med ustanovami in ljudmi. Projekti morajo podpirati sodelovanje med organizacijami na obeh straneh meje. Nacionalni programi so usmerjeni predvsem v razvoj in naložbe znotraj državnih meja. Morebitna prekrivanja bodo preverjena med dejavnostmi in projekti na ravni projekta v nacionalnih in čezmejnih programih.

Projekti, financirani iz programov Interreg, imajo čezmejne učinke in zato poseben značaj v primerjavi s projekti, ki se financirajo iz nacionalnih programov.

V primeru Madžarske je bil kot podlaga za analizo sinergij s programom Interreg uporabljen dokument »Sporazum o partnerstvu med Madžarsko in Evropsko komisijo o evropskih strukturnih in investicijskih skladih« za obdobje 2021–2027. Projekti, financirani iz operativnih programov v okviru partnerskega sporazuma, lahko dopolnijo rezultate ali učinek čezmejnih projektov. V primeru Madžarske je mogoče skladno s specifičnimi cilji programa Interreg VI-A Slovenija-Madžarska uresničiti naslednje sinergije:

- prek operativnih programov o okoljski in energetski učinkovitosti je mogoče financirati dodatne projekte na področju biotske raznovrstnosti in zmanjšane onesnaževanja (SO 2.7);
- prek operativnih programov o gospodarskem razvoju in inovacijah je mogoče financirati dodatne projekte v kulturi in turizmu (SO 4.6), ki jih je začel Narodni park Őrség. Prek operativnih programov razvoja ozemlja in naselij je mogoče financirati projekte občin na področju turističnih zanimivosti;
- prek operativnih programov digitalne prenove je mogoče financirati projekte za razvoj ustanov na državni in lokalni ravni upravljanja v okviru boljšega upravljanja sodelovanja (ISO 1).

V primeru Slovenije so specifični cilji programa Interreg VI-A Slovenija-Madžarska skladni s partnerskim sporazumom za Slovenijo. Sinergije in dopolnjevanja so posebej omenjene v okviru PO 2, vendar bodo dodatne sinergije ugotovljene v postopku izvajanja.

Specifični cilji Programa Interreg VI-A Slovenija-Madžarska so skladni z izzivi in razvojnimi potenciali Republike Slovenije, določenimi v Strategiji razvoja Slovenije 2030 (s poudarkom na rasti produktivnosti, nizkoogljičnem krožnem gospodarstvu, vključujočem družbenem razvoju in medgeneracijski solidarnosti ter krepitvi razvojne vloge države in njenih ustanov). V času nastanka tega dokumenta je bil na voljo osnutek partnerskega sporazuma za Slovenijo iz marca 2022. Sinergije in

dopolnjevanja med nacionalnimi programi in programi Interreg so bili institucionalno opredeljeni in so omenjeni v PO 2. Dodatne sinergije bodo ugotovljene med izvajanjem programa.

Razvoj partnerskih sporazumov podpirajo tudi čezmejni programi Interreg Slovenija-Avstrija, Slovenija-Hrvaška in Slovenija-Italija ter nadnacionalni programi in kohezijski skladi, evropski investicijski skladi, Next Generation EU in Solidarnostni sklad EU s prekrivajočimi se področji, ki se osredotočajo na zaščito biotske raznovrstnosti ter trajnostni in vključujoči turizem, ki temelji na lokalni kulturi.

1.2.7. Povezave z makroregionalnimi strategijami

Celotno območje programa Interreg VI-A Slovenija-Madžarska je vključeno v Strategijo EU za Podonavsko regijo (EUSDR), medtem ko se Strategija EU za jadransko-jonsko regijo (EUSAIR) nanaša samo na slovenske regije obmejnega območja med Slovenijo in Madžarsko. Povezava z makroregionalnimi strategijami se ocenjuje samo v primeru tematskih področij, izbranih v okviru specifičnih ciljev programa Interreg VI-A Slovenija-Madžarska. Glede izbire specifičnih ciljev si oglejte poglavje 1.3.

PO 2 – Bolj zelena, nizkoogljična Evropa:

V zvezi z varstvom naravnih dobrin je mogoče opaziti zelo visoko sinergijo z EUSDR, v kateri je drugi steber v celoti posvečen varstvu okolja, vključno s prednostnim področjem (PP) 4, ki je namenjeno izboljšanju kakovosti vode, PP 5, katerega namen je zmanjšanje okoljskih tveganj, in PP 6, ki podpira biotsko raznovrstnost, krajino ter kakovost zraka in tal. Tudi EUSAIR naveda varstvo okolja kot eno od štirih ključnih področij ukrepanja. Tema 2 je namenjena izboljšanju transnacionalnih kopenskih habitatov in biotske raznovrstnosti. Znotraj tega področja ukrepanja se pričakuje najvišja povezava s prednostno nalogo 1, usmerjeno v razvoj skupnih načrtov upravljanja čezmejnih habitatov in ekosistemov s posebnim poudarkom na območjih Natura 2000.

PO 4 – Bolj socialna in vključujoča Evropa:

EUSDR in EUSAIR se močno osredotočata na razvoj turističnih dobrin, ki temeljijo na naravni in kulturni dediščini. EUSDR obravnava turizem v okviru PP 3 (kultura in turizem, stiki med ljudmi) iz prvega stebra (povezava Podonavske regije). Predlagani ukrepi Interreg programa Slovenija-Madžarska zagotavljajo dragocene prispevke k večini ukrepov tega prednostnega področja s spodbujanjem trajnostnega turizma, kulturnih dejavnosti, ustvarjalnih sektorjev in kulturne dediščine (ukrepi 1, 2, 5 in 6). Četrty steber v strategiji EUSAIR je v celoti posvečen trajnostnemu turizmu v okviru teme 1 (razvejana turistična ponudba), zlasti ukrep 5 (vzpostavitev trajnostnih in tematskih turističnih poti), ukrep 6 (spodbujanje kulturne dediščine v makroregiji) ter ukrepa 7 in 8 (izboljšanje turističnih produktov in njihove dostopnosti). EUSAIR prav tako podpira ukrepe v okviru teme 2 (trajnostno in odgovorno upravljanje turizma) z ukrepi za podaljšanje turistične sezone ter izgradnjo bolj trajnostnega in odgovornega turističnega sektorja (ukrepa 4 in 7). Specifični ukrepi četrtega stebra EUSAIR so usmerjeni v trajnostni turizem bodisi z izboljšanim dostopom turističnih MSP do finančnih sredstev bodisi s podporo internacionalizaciji turističnih MSP.

ISO 1 – Boljše upravljanje sodelovanja:

Upravljanje in sodelovanje sta pomembni medsektorski področji v obeh povezanih makroregionalnih strategijah (EUSDR in EUSAIR). Poleg tega ima EUSDR tudi namensko prednostno področje, ki se osredotoča na izboljšane institucionalne zmogljivosti in okrepljeno sodelovanje med makroregionalnimi deležniki (PP 10 v okviru četrtega stebra z naslovom »Okrepitev regije«). Predlagani ukrepi programa Interreg Slovenija-Madžarska prispevajo k izboljšanju institucionalnih zmogljivosti za visokokakovostne javne storitve (ukrep 1), boljšemu upravnemu sodelovanju skupnosti, ki živijo v obmejnih regijah (ukrep 2), okrepljenemu sodelovanju med državnimi in nedržavnimi akterji (ukrep 6) ter okrepljenemu vključevanju civilne družbe in lokalnih akterjev v upravljanje (ukrep 7).

1.2.8. Vizija programa, poslanstvo in načela izvajanja

Vizija čezmejnega programa je prispevati k dejavni in sodelujoči obmejni/programski regiji, ki se zaveda svojih okoljskih, naravnih in kulturnih vrednot, s spodbujanjem trajnostne rabe, varstva in izkoriščanja v turistične namene ter vzpostavitev izpopoznavne in privlačne zelene turistične destinacije.

Horizontalna načela iz 9. člena Uredbe (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta (Uredba o skupnih določbah) se bodo upoštevala pri pripravi, izvajanju, spremljanju, poročanju in vrednotenju: zagotavljanje spoštovanja temeljnih pravic, opredeljenih v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah; preprečevanje vsakršne diskriminacije na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti; spodbujanje dostopnosti in trajnostnega razvoja skladno z načelom da se ne škoduje bistveno (»do no significant harm« (DNSH)).

Skladno s četrtem odstavkom 9. člena in uvodno izjavo 10 Uredbe o skupnih določbah so bile zaradi izpolnjevanja načela, da se ne škoduje bistveno, ločeno ocenjene vse vrste dejanj, opredeljenih v drugem poglavju. Rezultat tega pa je, da so vse združljive z načelom, da se ne škoduje bistveno. Kadar bodo predlagane projektne dejavnosti vključevale območje Natura 2000, bo kot vodilno načelo uporabljena ustrezna strateška presoja vplivov na okolje.

Merila za upravičenost in izbor bodo podrobneje opredeljena v razpisu ob upoštevanju strateške presoje vplivov na okolje (SEA) in načela, da se ne škoduje bistveno. Program Interreg VI-A Slovenija-Madžarska podpira izboljšanje biotske raznovrstnosti, zelene in modre infrastrukture ter zmanjševanje različnih oblik onesnaževanja in tako prispeva k ciljem trajnostnega razvoja (CTR) 6, 11, 13, 14 in 15. S spodbujanjem trajnostnega lokalnega turizma s poudarkom na manj znanih podeželskih območjih, program podpira prizadevanja ZN pri doseganju CTR 1, 8 in 12.

Projekti morajo upoštevati vrednote in načela novega evropskega Bauhauasa ter prispevati k ciljem trajnostnega razvoja (CTR) ZN.

Med izvajanjem programa bo organ upravljanja (OU) spodbujal strateško rabo javnega naročanja za podporo organizacijam proizvajalcev. Upravičenice je treba spodbujati k upoštevanju meril kakovosti, meril za stroške življenjskega cikla in kratko dobavno verigo.

1.3. Utemeljitev izbire političnih ciljev in specifičnih ciljev. Ljev interreg, ustreznih prednostnih nalog, specifičnih ciljev in oblik podpore, z obravnavo manjkajočih povezav v čezmejni infrastrukturi, če je potrebno

Sklic: točka (c) člena 17(3)

Tabela 1: Utemeljitev izbire političnih ciljev in specifičnih ciljev Interreg

Izbrani politični cilj ali izbrani specifični cilj Interreg	Izbrani specifični cilj	Prednostna naloga	Utemeljitev izbire
PO 2 – Bolj zelena, nizkoogljična Evropa, ki je odporna in prehaja na gospodarstvo z ničelnim ogljičnim odtisom s spodbujanjem čistega in pravičnega energetskega prehoda, zelenih in modrih naložb, krožnega gospodarstva, blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje ter preprečevanja in obvladovanja tveganj ter trajnostne mestne mobilnosti	SO 2.7 – Izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju, in zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja	1. Zelena obmejna regija	<p>Programsko območje ima obsežne zelene površine s pomembnimi naravnimi vrednotami in visoko stopnjo biotske raznovrstnosti. Obmejno območje je razmeroma oddaljeno od večjih urbanih središč, kar pomeni sorazmerno dobro kakovost zraka. Dva nacionalna parka, en naravni park, Unescov čezmejni rezervat biosfere Mura - Drava - Donava in več območij Natura 2000 pokrivajo najdragocenejši del obmejnega območja z vidika biotske raznovrstnosti, ki je pomembna dobrina obmejnega območja in jo je treba varovati. Po drugi strani pa podnebne spremembe vplivajo na celoten ekosistem, zato so potrebni omilitveni ukrepi. Pri poskusu zmanjšanja negativnih učinkov na podnebne spremembe je treba uporabiti lokalno znanje, ki ga podpira sektor raziskav in inovacij. Upravljanje voda v obmejni regiji se sooča s posebnimi izzivi: nizke količine padavin negativno vplivajo na količino podtalnice in površinske vode, kar lahko v kombinaciji z intenzivnim kmetijstvom zmanjša biotsko raznovrstnost.</p> <p>Obstaja velika potreba po čezmejnih pobudah za ohranitev obstoječe flore in favne ter zaščito dragocenih naravnih dobrin, pa tudi za izboljšanje storitev v okoljskem interesu, ki prispevajo k trajnostni gospodarski rasti obmejnih regij. Čezmejno sodelovanje na področju upravljanja voda in naravnih nesreč je pomembno za ohranjanje naravnih dobrin in zmanjšanje onesnaževanja, pri čemer dajemo prednost rešitvam, ki temeljijo na naravi.</p> <p>Podporo biotski raznovrstnosti in območjem Natura 2000 spodbuja tudi priloga D k poročilom držav Slovenije in Madžarske za leto 2019.</p> <p>Prednostna naloga se bo izvajala v obliki nepovratnih sredstev (z javnim razpisom) kot najprimernejša finančna oblika glede na značaj te prednostne naloge, naravo dejavnosti in finančnega obsega tega specifičnega cilja ter obsega projektov.</p>

Izbrani politični cilj ali izbrani specifični cilj Interreg	Izbrani specifični cilj	Prednostna naloga	Utemeljitev izbire
PO 4 – Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic	SO 4.6 – Krepitev vloge kulture in trajnostnega turizma pri gospodarskem razvoju, socialni vključenosti in socialnih inovacijah	2. Vključujoča obmejna regija, ki temelji na trajnostnem turizmu	<p>Turizem ima zelo pomembno vlogo v gospodarstvu obmejnega območja. Turistična ponudba je v veliki meri zasnovana na naravnih in kulturnih vrednotah: zdravstveni, ekološki, kulturni, aktivni, podeželski in vinski turizem imajo najpomembnejšo vlogo v turističnem prometu na celotnem programskem območju.</p> <p>Največji izzivi turističnega sektorja na programskem območju so:</p> <ul style="list-style-type: none"> • turistično povpraševanje se na obeh straneh obmejne regije osredotoča na t. i. turistične magnetne, predvsem na znane wellness centre/zdravilišča z velikim turističnim prometom, medtem ko turisti redkeje obiščejo podeželska območja; • v preteklosti je bilo predstavljenih veliko turističnih produktov, paketov in poti, med njimi pa ni čezmejnega usklajevanja; • v obmejnem turističnem sektorju je bilo izvedenih več dobrih in dragocenih pobud ter razvojnih projektov, manjkalo pa je trajnostno vzdrževanje in upravljanje; • lokalne občine, prebivalci in podjetja v lokalni lasti niso dovolj vključeni v upravljanje turističnih produktov in povezanih storitev. <p>Sodelovanje mora biti usmerjeno v ustvarjanje, nadaljnji razvoj ter množitev skupnih turističnih produktov in storitev z razvojem trajnostnih turističnih modelov, s posebnim poudarkom na manj znanih območjih. Poleg novih ali posodobljenih turističnih produktov je treba v skladu z načelom trajnosti razvijati povezane turistične storitve, pri čemer je treba pozornost nameniti socialni vključenosti in socialnim inovacijam. Manj znana območja, ki temeljijo na lokalnih zmogljivostih in izdelkih, je treba spodbujati in jih povezati z obstoječimi turističnimi središči. Razvijati in spodbujati je potrebno trajnostne mobilnostne povezave, tudi čezmejne. Velik poudarek je treba nameniti razvoju skupnih standardov kakovosti turizma in vzpostavitvi modelov čezmejnih turističnih destinacij. Obstaja tudi velika potreba po razvoju človeških virov v turističnem sektorju (ukrepi za ozaveščanje, usposabljanje v zvezi s turizmom, razvoj spretnosti).</p> <p>Prednostna naloga se bo izvajala v obliki nepovratnih sredstev (z javnim razpisom) kot najprimernejša finančna oblika glede na značaj te prednostne naloge, naravo dejavnosti in finančnega obsega tega specifičnega cilja ter obsega projektov.</p>

ISO 1
Boljše upravljanje
sodelovanja

b) Krepitev učinkovitega javnega upravljanja s spodbujanjem pravnega in upravnega sodelovanja ter sodelovanja med državljani, subjekti civilne družbe in institucijami, zlasti za reševanje pravnih in drugih ovir v obmejnih regijah;

c) Gradnja medsebojnega zaupanja, zlasti s spodbujanjem sodelovanja med ljudmi

3. Sodelujoča obmejna regija

➤ Tematsko sodelovanje

Čeprav imata obe državi enotno centraliziran sistem, javni upravi in strukturi upravljanja kažejo pomembne razlike na regionalni in lokalni ravni. Poleg lokalnih oblasti in njihovih ustanov obstaja več deležnikov, ki so lahko nosilci tematskega sodelovanja na področjih, ki so bila doslej za čezmejne pobude neraziskana.

Okrepljeno sodelovanje lokalnih in regionalnih upravnih struktur je potrebno zaradi določitve novih področij pri čezmejnem sodelovanju, ki predstavljajo izzive ali priložnosti za čezmejno območje, med drugim pri energetski učinkovitosti, rabi obnovljivih virov energije, krožnem gospodarstvu, izobraževanju in sodelovanju na trgu dela ter socialnem in zdravstvenem varstvu s posebnim poudarkom na staranju prebivalstva. Projekti se morajo osredotočati na prepoznavanje ovir, zagotavljanje rešitev, izdelavo strategij in akcijskih načrtov, pripravo in izvajanje pilotnih projektov in prenos dobrih praks.

Zmanjšanje porabe energije, spodbujanje rabe obnovljivih virov energije, krožno gospodarstvo, izboljšanje trga dela, izobraževanje in usposabljanje ter dostop do zdravstvenega in socialnega varstva se spodbujajo tudi v prilogi D poročil o državah za Slovenijo in Madžarsko za leto 2019.

Prednostna naloga se bo izvajala v obliki nepovratnih sredstev (z javnim razpisom) kot najprimernejša finančna oblika glede na značaj te prednostne naloge, naravo dejavnosti in finančnega obsega tega specifičnega cilja ter obsega projektov.

➤ Sodelovanje med ljudmi

Za obmejno regijo je tradicionalno značilen pozitiven in kooperativen odnos med ljudmi na obeh straneh. Dejavni akterji so lokalne oblasti ter nevladne in kulturne organizacije. Prisotnost manjšin na obeh straneh meje je prav tako dobra osnova za sodelovanje.

Za gradnjo medsebojnega zaupanja je spodbujanje kulturne izmenjave in podpora dialogu bistvenega pomena za nevladne organizacije, ki delujejo na naslednjih področjih: kultura, vključno z manjšinskimi jeziki, šport in mladinske dejavnosti. Projekti se morajo osredotočati na vzpostavitev trajnega sodelovanja in vključevanje lokalnega prebivalstva na obeh straneh meje.

Prednostna naloga se bo izvajala v obliki nepovratnih sredstev (z javnim razpisom, namenjenim projektom manjšega obsega) kot najprimernejša finančna oblika glede na značaj te prednostne naloge, naravo dejavnosti in finančnega obsega tega specifičnega cilja ter obsega projektov.

2. PREDNOSTNE NALOGE

2.1. Prednostna naloga I – Zelena obmejna regija

2.1.1. Specifični cilj I.1 – Krepitev varstva in ohranjanja narave, biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi na urbanih območjih, ter zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja (RSO 2.7)

Sklic: točka (e) člena 17(3)

2.1.1.1. Povezane vrste ukrepov ter njihov pričakovani prispevek k navedenim specifičnim ciljem in, makroregionalnim strategijam in strategijam za morske bazene

Sklic: točka (e)(i) člena 17(3), točka (c)(ii) člena 17(9)

Rezultat podprtih projektov naj bi bile skupne rešitve in ukrepi, ki bodo prispevali k izboljšanju in ohranjanju biotske raznovrstnosti na obmejnem območju, izboljšanju stanja zelene in modre infrastrukture, boljši kakovosti vodnih teles in zmanjšanju različnih oblik onesnaževanja na programskem območju. Podprti ukrepi morajo biti v skladu z ustreznimi direktivami (o habitatih, pticah, invazivnih tujerodnih vrstah, pa tudi z okvirno direktivo o vodah, pitni vodi in poplavah) ter strategijo o biotski raznovrstnosti in strategijo EU za gozdove do leta 2030.

Za spodbujanje ohranjanja obstoječe flore in favne ter zmanjšanja onesnaževanja se v okviru te prednostne naloge podpirata naslednji vrsti ukrepov:

1. Izdelava čezmejnih/skupnih analitičnih študij, strategij, akcijskih načrtov in modelov za učinkovitejše ohranjanje naravnih dobrin, biotske raznovrstnosti in izboljšanje ali ohranjanje naravnih dobrin, vključno z naslednjimi dejavnostmi:

- analiza vodnih virov glede na količino in kakovost ter razvoj sistema spremljanja,
- raziskovalni projekti na področju biotske raznovrstnosti, izdelava katastrof različnih rastlinskih in živalskih vrst ter njihova predstavitev,
- skupne strategije za ohranjanje narave in biotsko raznovrstnost,
- strategije in akcijski načrti za opredelitev skupnih zaščitnih ukrepov,
- strategije in akcijski načrti za uvedbo pristopov k trajnostnemu gospodarjenju z vodami, ki temeljijo na ekosistemu, vključno z ukrepi za naravno zadrževanje vode in dajanjem prednosti rešitvam, ki temeljijo na naravi na obmejnem območju, zlasti pri čezmejnih vodotokih,
- izboljšano prostorsko načrtovanje mestnih območij in podeželskih krajin s poudarkom na varstvu narave,
- modeliranje vplivov podnebnih sprememb na biotsko raznovrstnost v prihodnosti in izdelava pilotnih projektov za preskušanje možnih rešitev, vključno z inovativnimi digitalnimi rešitvami,
- priprava skupnih ukrepov za obvladovanje naravnih nesreč in krepitev koordinacijske vloge občin pri tem,
- akcijski načrti za zmanjšanje različnih oblik onesnaževanja (voda, zrak, tla itd.).

2. Izvajanje skupnih pilotnih ukrepov, ki prispevajo k zaščiti biotske raznovrstnosti, spodbujanju skupnega upravljanja z vodami in nesrečami ter zmanjševanju onesnaževanja, vključno z naslednjimi dejavnostmi:

- skupni ukrepi za izboljšanje biotske raznovrstnosti, čezmejne ekološke povezanosti in zelene infrastrukture,
- skupni protokoli, sistem spremljanja in intervencijske sheme za obvladovanje nesreč povezanih z naravo,
- revitalizacija, izboljšanje kakovosti vode in trajnostno upravljanje čezmejnih vodotokov, vključno s preizkušanjem in uporabo trajnostnih pristopov upravljanja voda, ki temeljijo na ekosistemu, ter ukrepov naravnega zadrževanja vode, vključno s podporo digitalnim rešitvam na obmejnem območju,
- ozaveščanje in preventivne dejavnosti o biotski raznovrstnosti, varstvu narave in okolja, varstvu podnebja in prilagajanju podnebnim spremembam, nesrečah (npr. gozdni požari), boju proti različnim oblikam onesnaževanja.

Najpomembnejša vodilna načela za izbiro vključujejo skladnost z ustrežno zakonodajo EU in nacionalno zakonodajo, mednarodnimi konvencijami o varstvu narave, vpliv na ciljno ozemlje, raven sodelovanja med partnerji, raven usklajevanja dejavnosti v okviru obeh vrst ukrepov, trajnost rezultatov projektov.

2.1.1.2. Kazalniki

Sklic: točka (e)(ii) člena 17(3), točka (c)(iii) člena 17(9)

Tabela 2: Kazalniki učinka specifičnega cilja 1.1

Prednostna naloga	Specifični cilj	ID	Kazalnik	Merska enota	Mejnik (2024)	Končna ciljna vrednost (2029)
1	1.1 (RSO2.7)	RCO83	Skupno razvite strategije in akcijski načrti	Strategija/ akcijski načrt	0	5
1	1.1 (RSO2.7)	RCO84	Pilotni ukrepi, razviti skupaj in izvedeni v projektih	pilotni ukrep	0	8
1	1.1 (RSO2.7)	RCO87	Organizacije, ki sodelujejo preko meja	organizacije	0	16

Tabela 3: Kazalniki rezultatov SO 1.1

Prednostna naloga	Specifični cilj	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče	Referenčno leto	Končna ciljna vrednost (2029)	Vir podatkov	Opombe
1	1.1 (RCO2.7)	RCR 79	Skupne strategije in akcijski načrti, ki jih sprejmejo organizacije	Skupna strategija/ Akcijski načrt	0	2021	5	JEMS	
1	1.1 (RCO2.7)	RCR 84	Organizacije, ki sodelujejo preko meja po zaključku projekta	Organizacije	0	2021	10	JEMS	

2.1.1.3. Glavne ciljne skupine

Sklic: točka (e)(iii) člena 17(3), točka (c)(iv) člena 17(9)

Ciljne skupine predvidenih operacij so predvsem organi upravljanja območij, pristojni za ohranjanje biotske raznovrstnosti, torej javne ustanove, ki se ukvarjajo z varstvom narave, upravljanjem voda, gozdarstvom in rabo prostora. Vključujejo tudi narodne parke, naravne parke in druge javne ustanove, pristojne za varstvo narave, vodnogospodarske organizacije in organe za upravljanje državnih gozdov.

Sekundarne ciljne skupine so univerze in raziskovalne ustanove, ki se ukvarjajo z metodološko podporo pri raziskavah, pripravljalnimi ukrepi, presojami vplivov itd., ter lokalne in regionalne (okrajne) vladne enote in njihovi javni organi, pristojni za rabo prostora, in šole kot ciljne skupine za ozaveščanje.

Druge ciljne skupine so neprofitne organizacije v javni ali zasebni lasti, ki se ukvarjajo s promocijo okoljske ozaveščenosti in splošnim ozaveščanjem, ter javne šolske organizacije, odgovorne za vključevanje širših ciljnih skupin.

Posredne ciljne skupine so široka skupina uporabnikov zemljišč: lastniki zemljišč, kmetijski pridelovalci, lokalno prebivalstvo, študenti, dijaki, učenci, turisti in obiskovalci območja.

2.1.1.4. Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo celostnih teritorialnih naložb, lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ali drugih teritorialnih orodij

Sklic: Člen, točka (e)(iv) člena 17(3)

V programu ne bodo uporabljala teritorialna orodja. Dejavnosti se bodo izvajale znotraj celotnega programskega območju in nobeno ozemlje ne bo posebej ciljno določeno.

2.1.1.5. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Sklic: točka (e)(v) člena 17(3)

Prednostna naloga se bo izvajala v obliki nepovratnih sredstev (prek javnega razpisa) kot najustreznejše finančne oblike glede na značaj te prednostne naloge, naravo dejavnosti in finančni obseg tega specifičnega cilja ter obseg projektov.

2.1.1.6. Okvirna razčlenitev virov prograova EU po vrsti ukrepov

Sklic: točka (e)(vi) člena 17(3), točka (c)(v) člena 17(9)

Tabela 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja za prednostno nalogo 1

Prednostna naloga	Sklad	Specifični cilj	Šifra	Znesek (v EUR)
1	ESRR	1.1 (RCO2.7)	058 Prilagoditev podnebnim spremembam ter preprečevanje in obvladovanje podnebnih tveganj: poplave in zemeljski plazovi (vključno z ozaveščanjem, civilno zaščito in sistemi za obvladovanje naravnih nesreč, infrastrukture in ekosistemski pristopi)	1.000.000,00
1	ESRR	1.1 (RCO2.7)	060 ukrepi za prilagoditev podnebnim spremembam ter preprečevanje in upravljanje podnebnih tveganj: drugo, npr. nevihte in suša (vključno z ozaveščanjem, civilno zaščito in sistemi za obvladovanje naravnih nesreč, infrastrukture in ekosistemski pristopi)	1.000.000,00
1	ESRR	1.1 (RCO2.7)	079 Varstvo narave in biotske raznovrstnosti, naravna dediščina in viri, zelena in modra infrastruktura	1.527.250,00

Tabela 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja za prednostno nalogo 1

Prednostna naloga	Sklad	Specifični cilj	Šifra	Znesek (v EUR)
1	ESRR	1.1 (RCO2.7)	01. Nepovratna sredstva	3.527.250,00

Tabela 6: Razsežnost 3 – mehanizem teritorialnega izvrševanja in ozemeljski pristop za prednostno nalogo 1

Prednostna naloga	Sklad	Specifični cilj	Šifra	Znesek (v EUR)
1	ESRR	1.1 (RCO2.7)	31. Drugi pristopi – redko poseljena območja	3.527.250,00

2.2. Prednostna naloga 2 – Vključujoča obmejna regija, ki temelji na trajnostnem turizmu

Sklic: točki (d) in (e) člena 17(3)

2.2.1. Specifični cilj 2.1– Krepitev vloge kulture in trajnostnega turizma pri gospodarskem razvoju, socialni vključenosti in socialnih inovacijah (RSO4.6)

Sklic: točka (e) člena 17(3)

2.2.1.1. Povezane vrste ukrepov in njihov pričakovani prispevek k navedenim specifičnim ciljem in, kadar je primerno, makroregionalnim strategijam in strategijam za morske bazene

Sklic: točka (e)(i) člena 17(3), točka (c)(ii) člena 17(9)

Zaradi podprtih projektov, povezanih z naravnim in kulturnim turizmom, se v regiji pričakujeta trajnostna in usklajena čezmejna turistična ponudba in upravljanje destinacije z večjo vpetostjo v lokalno gospodarstvo, kar bo prispevalo k povečanju lokalnega prihodka od turizma in zaposlovanja na programskem območju.

Na podlagi pomembnih naravnih in kulturnih potencialov ter izzivov, s katerimi se sooča lokalni turistični sektor (navedeni v poglavju 1.3), bi se morala prednostna naloga osredotočiti na razvoj modelov trajnostnega turizma v obmejni regiji (skladno s Prehodno potjo za turizem¹), zato morajo projekti slediti naslednjim vodilnim načelom:

- Osredotočanje na manj znana podeželska območja z naravnimi vrednotami in kulturnimi dobrinami;
- Turizem se lahko razvija samo na okoljsko trajnosten način. Pri razvoju turizma je treba vedno upoštevati varstvo ekoloških mrež (jedrna območja, ekološki koridorji, varovalni pasovi) in območja Natura 2000. Pritiskom na zavarovana območja se je treba izogniti z ustreznim umeščanjem objektov ter skrbnim načrtovanjem turističnih produktov in storitev;
- Turizem bo pozitivno vplival na lokalno kulturno dediščino, saj bo skladen z najboljšimi praksami pri ohranjanju, vzdrževanju in posodabljanju dediščine.
- Kapitalizacija in nadgradnja obstoječih turističnih produktov in paketov (zlasti tistih, ki so bili razviti v okviru projektov čezmejnega sodelovanja v obdobju 2014–2020) in njihovo vključevanje v čezmejne turistične produkte;
- Velik poudarek na učinkoviti čezmejni turistični promociji in spodbujanju upravljanja regionalnih turističnih destinacij, ki so vidne na mednarodni ravni;
- Vključevanje turizma v lokalno gospodarstvo, iskanje inovativnih načinov vključevanja lokalnih akterjev (lokalne občine, podjetja, prebivalci) in omogočanje vključevanja ranljivih skupin v turistično ponudbo.

V okviru te prednostne naloge se podpirata naslednji vrsti ukrepov:

1. Vzpostavitev skupnih standardov kakovosti turizma in skupnih modelov upravljanja turistične destinacije na podlagi pomembnih kulturnih (in naravnih) potencialov in sodelovanja turističnih organizacij, vključujoč z naslednjimi dejavnosti:

- kartiranje in zbiranje obstoječih standardov kakovosti,
- spodbujanje vzpostavitve skupnih standardov kakovosti in blagovnih znamk čezmejnega zelenega turizma,
- povezovanje mikroturističnih destinacij za oblikovanje čezmejnih sistemov upravljanja trajnostnih turističnih destinacij,
- uporaba ustvarjalnih orodij za privabljanje turistov in promocijo, vključno z inovativno uporabo digitalnih rešitev in orodij IKT,
- izboljšanje človeških zmogljivosti v lokalnem turističnem sektorju (dejavnosti ozaveščanja, usposabljanja).

2. Izvajanje pilotnih ukrepov in skupnih rešitev za boljše vključevanje kulture in kulturne dediščine v razvoj kakovostnih turističnih znamenitosti in povezanih turističnih storitev, vključno z naslednjimi dejavnostmi:

- izboljševanje kakovosti čezmejnih turističnih destinacij s posebnim poudarkom na zanimivostih na manj znanih območjih (npr. promocija in sprejetje zelenih standardov in blagovnih znamk, promocija rešitev trajnostne mobilnosti pri razvoju čezmejnih turističnih produktov (kolesarjenje, pohodništvo, uporaba javnega prevoza), izboljšanje ozaveščenosti o učinkih podnebnih sprememb, spodbujanje ekoinovacij v turizmu, krepitev zmogljivosti ter podpora za sprejemanje zelenih in krožnih konceptov, spodbujanje lokalnih dobavnih verig in uporaba obnovljivih virov energije),
- oblikovanje skupnih čezmejnih okolju prijaznih turističnih produktov in storitev, ki se osredotočajo na vključevanje različnih turističnih ponudb s čezmejnim pomenom,
- izboljšanje čezmejne dostopnosti turističnih znamenitosti.

¹ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/404a8144-8892-11ec-8c40-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-254933689>

Vrste ukrepov so bile ocenjene kot združljive z evropskimi načeli kakovosti za posege, ki jih financira EU, in bi lahko imele posledice na kulturno dediščino. Rezultati projekta morajo upoštevati vrednote in načela novega evropskega Bauhausa.

V zvezi z upravljanjem obiskovalcev na razvitih območjih je treba upoštevati Nacionalni program nadzora nad onesnaževanjem zraka (6. člen Direktive (EU) 2016/2284) in/ali načrte v zvezi z kakovostjo zraka, obvladovanje hrupa in trajnostno mobilnost v mestih.

Izbirna merila in zahteve glede trajnosti te prednostne naloge bodo podrobneje razdelane na ravni razpisa.

2.2.1.2. Kazalniki

Sklic: točka (e)(ii) člena 17(3), točka (c)(iii) člena 17(9)

Tabela 7: Kazalniki učinka specifičnega cilja 2.1

Prednostna naloga	Specifični cilj	ID	Kazalnik	Merska enota	Mejnik (2024)	Končna ciljna vrednost (2029)
2	2.1 (RSO4.6)	RCO84	Pilotni ukrepi, razviti skupaj in izvedeni v projektih	Pilotni ukrepi	0	12
2	2.1 (RSO4.6)	RCO87	Organizacije, ki sodelujejo prek meja	Organizacije	0	24
2	2.1 (RSO4.6)	RCO116	Skupno razvite rešitve	Rešitve	0	7

Tabela 8: Kazalniki rezultatov specifičnega cilja 2.1

Prednostna naloga	Specifični cilj	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče	Referenčno leto	Končna ciljna vrednost (2029)	Vir podatkov	Opombe
2	2.1 (RSO4.6)	RCR 104	Rešitve, ki so jih organizacije sprejele ali nadgradile	Rešitve	0	2021	4	Sistem spremljanja OU/ pregled	
2	2.1 (RSO4.6)	RCR84	Organizacije, ki sodelujejo preko meja po zaključku projekta	Organizacije	0	2021	14	Sistem spremljanja OU/ pregled	

2.2.1.3. Glavne ciljne skupine

Sklic: točka (e)(iii) člena 17(3), točka (c)(iv) člena 17(9)

Primarne ciljne skupine predvidenih operacij so ustrezne javne in neprofitne organizacije usposobljene na področju turizma in kulture, ki delujejo na programskem področju:

- občine,
- lokalni, regionalni ali nacionalni javni organi,
- organizacije za promocijo turizma in upravljanje destinacij,
- nevladne organizacije (NVO), ki delujejo na področjih turizma, kulture, narave, digitalizacije in razvoja podeželja,
- organizacije za izobraževanje in usposabljanje, ki se ukvarjajo s kulturo in turizmom,
- Evropska združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS).

Sekundarne ciljne skupine so lokalna MSP v turizmu in kulturnih storitev.

Posredne ciljne skupine vključujejo lokalno prebivalstvo, ki živi na programskem območju, ter turiste in obiskovalce območja, vključno z ranljivimi skupinami.

2.2.1.4. Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo celostnih teritorialnih naložb, lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ali drugih teritorialnih orodij

Sklic: Člen, točka (e)(iv) člena 17(3)

V programu ne bodo uporabljala teritorialna orodja. Dejavnosti se bodo izvajale znotraj celotnega programskega območja in nobeno ozemlje ne bo posebej ciljno določeno.

2.2.1.5. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Sklic: točka (e)(v) člena 17(3)

Prednostna naloga se bo izvajala v obliki nepovratnih sredstev (prek javnega razpisa) kot najustreznejše finančne oblike glede na značaj te prednostne naloge, naravo dejavnosti in finančni obseg tega specifičnega cilja ter obseg projektov.

2.2.1.6. Okvirna razčlenitev virov programov EU po vrsti ukrepov

Sklic: točka (e)(vi) člena 17(3), točka (c)(v) člena 17(9)

Tabela 9: Razsežnost 1 – področje ukrepanja za prednostno nalogo 2

Prednostna naloga	Sklad	Specifični cilj	Šifra	Znesek (v EUR)
2	ESRR	2.1 (RSO4.6)	166 Varstvo, razvoj in spodbujanje kulturne dediščine in kulturnih storitev	2.000.000,00
2	ESRR	2.1 (RSO4.6)	167 Varstvo, razvoj in spodbujanje naravne dediščine in ekoturizma, razen območij Natura 2000	2.466.667,00
2	ESRR	2.1 (RSO4.6)	083 Kolesarska infrastruktura	2.000.000,00

Tabela 10: Razsežnost 2 – oblika financiranja za prednostno nalogo 2

Prednostna naloga	Sklad	Specifični cilj	Šifra	Znesek (v EUR)
2	ESRR	2.1 (RSO4.6)	01. Nepovratna sredstva	6.466.667,00

Tabela 11: Razsežnost 3 – mehanizem teritorialnega izvrševanja in ozemeljski pristop za prednostno nalogo 2

Prednostna naloga	Sklad	Specifični cilj	Šifra	Znesek (v EUR)
2	ESRR	2.1 (RSO4.6)	33. Drugi pristopi – brez teritorialnega ciljanja	6.466.667,00

2.3. Prednostna naloga 3 – Sodelujoča obmejna regija

Sklic: točka (d) člena 17(3)

2.3.1. Specifični cilj Interreg 3.1 – Boljše upravljanje sodelovanja (ISO 6.2)

Sklic: točka (e) člena 17(3)

2.3.1.1. Povezane vrste ukrepov ter njihov pričakovani prispevek k navedenim specifičnim ciljem in, kadar je primerno, makroregionalnim strategijam in strategijam za morske bazene

Sklic: točka (e)(i) člena 17(3), točka (c)(ii) člena 17(9)

ISO6.2 Izboljšati učinkovito javno upravo s spodbujanjem pravnega in upravnega sodelovanja ter sodelovanja med državljani, akterji civilne družbe in institucijami, zlasti z namenom odpravljanja pravnih in drugih ovir v obmejnih regijah

Pričakuje se, da bodo projekti pravnega in upravnega sodelovanja:

- izboljšati znanje lokalnih nosilcev odločanja na različnih tematskih področjih,
- ustvariti nove pobude od spodaj navzgor za čezmejno sodelovanje,
- imeli za posledico bolj usklajene sisteme in postopke načrtovanja, metode zbiranja podatkov in ocenjevanja, skupno opredeljene regionalne interese in raziskovanje novih razvojnih smeri.

V okviru teh komponent bo tematski poudarek posegov na:

- dejavnosti skupnega sodelovanja na področju nizkoogljičnih pobud, ki bodo med drugim vključevale spodbujanje vala prenove javnih stavb in cenovno dostopne uporabe obnovljivih virov energije, boj proti energijski revščini gospodinjstev, podporo uporabi pametnih tehnologij za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov, spodbujanje energetske zavesti državljanov in njihovega trajnostnega ravnanja, izmenjavo izkušenj za optimalne ukrepe energetske učinkovitost ter izdelavo učnih načrtov na različnih področjih zmanjševanja izustov toplogrednih plinov,
- krožnem gospodarstvu s poudarkom na poslovnih modelih krožnega gospodarstva, vladnih politikah in potrošniških navadah s ciljem povečanega deleža recikliranih odpadkov ter izrabe in uporabe materiala kot sekundarne surovine, vključno z vodo (priznavanje in upoštevanje polne vrednosti vode),
- izobraževanju in sodelovanju na trgu dela s posebnim poudarkom na okrepljenem poznavanju izobraževalnega sistema, pogojih za sprejem, možnih skupnih dejavnosti, izvajanju čezmejnih pripravniških programov, zaposlovanju, uporabi razpoložljivih javnih storitev, razvoju spretnosti in komunikacije ter socialni intergraciji mladih,
- socialnem in zdravstvenem varstvu s posebnim poudarkom na preventivi in staranju prebivalstva, vključno z zbiranjem informacij o povpraševanju in ponudbi, sistemu zagotavljanja oskrbe, fizičnih in človeških virov ter možnih nišah za čezmejno zagotavljanje storitev.

V okviru te komponente bodo podprte naslednje dejavnosti:

- skupno in usklajeno prostorsko načrtovanje za lažje dejavnosti razvoja,
- izdelava skupnih strategij za zmanjšanje pravnih in administrativnih ovir pri čezmejnem sodelovanju,
- skupne dejavnosti sodelovanja na področju nizkoogljičnih pobud (energetska učinkovitost, obnovljivi viri energije, krožno gospodarstvo),
- zasnova skupnih programov izobraževanja in poklicnega usposabljanja, ki dopolnjujejo/podpirajo uradne učne načrte s posebnim poudarkom na jezikovnem izobraževanju,
- skupni razvoj veščin ciljnih skupin in širše,
- ugotavljanje in opredeljevanje možnosti in področij čezmejnega sodelovanja pri socialnem in zdravstvenem varstvu,
- priprava skupnih strategij in akcijskih načrtov, ki obravnavajo socialne zadeve in boljše vključevanje horizontalnih vprašanj (npr. enakost spolov in socialna vključenost tudi mladih, žensk in invalidov),
- oblikovanje in usklajevanje skupnih programov s strani medijev na obmejnem območju za boljše obveščanje lokalnega prebivalstva.

Najpomembnejša vodilna načela vključujejo prispevek k doseganju specifičnega cilja; stopnjo sodelovanja, potencial pričakovanih rezultatov, ki jih je treba izkoristiti; trajnost vzpostavljenega sodelovanja in obseg vključenosti novih partnerjev v dejavnosti čezmejnega sodelovanja.

2.3.1.2. Kazalniki

Sklic: točka (e)(ii) člena 17(3), točka (c)(iii) člena 17(9)

Tabela 12: Kazalniki učinka 3.1

Prednostna naloga	Specifični cilj	ID	Kazalnik	Merska enota	Mejnik (2024)	Končna ciljna vrednost (2029)
3	3.1 (ISO6.2)	RCO87	Organizacije, ki sodelujejo preko meja	Organizacije	0	16
3	3.1 (ISO6.2)	RCO83	Skupno razvite strategije in akcijski načrti	Strategija/ Akcijski načrt	0	4

Tabela 13: Kazalniki rezultatov Specifičnega cilja 3.1

Prednostna naloga	Specifični cilj	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče	Referenčno leto	Končna ciljna vrednost (2029)	Vir podatkov	Opombe
3	3.1 (ISO6.2)	RCR84	Organizacije, ki sodelujejo prek meja po zaključku projekta	Organizacija	0	2021	10	Sistem spremljanja OU/ pregled	
3	3.1 (ISO6.2)	RCR79	Skupne strategije in akcijski načrti, ki jih sprejmejo organizacije	strategija/ akcijski načrt	0	2021	2	Sistem spremljanja OU/ pregled	

2.3.1.3. Glavne ciljne skupine

Sklic: točka (e)(iii) člena 17(3), točka (c)(iv) člena 17(9)

Neposredne ciljne skupine so:

- lokalne, okrožne in regionalne samouprave ter njihove ustanove,
- nacionalni javni organi in vladni organi na programskem območju,
- sektorske agencije, organizacije trga dela, zdravstvene in socialne ustanove,
- javne raziskovalne ustanove,
- mladinske organizacije,
- cerkve in njihove organizacije.

Posredne ciljne skupine:

- uslužbenci lokalnih, okrožnih in regionalnih organov ter njihovih podjetij,
- uslužbenci lokalnih in nacionalnih ustanov ter organov na programskem območju,
- zasebna podjetja,
- prebivalci na obmejnem območju.

2.3.1.4. Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo celostnih teritorialnih naložb, lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ali drugih teritorialnih orodij

Sklic: Člen, točka (e)(iv) člena 17(3)

V programu ne bodo uporabljala teritorialna orodja. Dejavnosti se bodo izvajale znotraj celotnega programskega območju in nobeno ozemlje ne bo posebej ciljno določeno.

2.3.1.5. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Sklic: točka (e)(v) člena 17(3)

Prednostna naloga se bo izvajala v obliki nepovratnih sredstev (prek javnega razpisa) kot najustreznejše finančne oblike glede na značaj te prednostne naloge, naravo dejavnosti in finančni obseg tega specifičnega cilja ter obseg projektov.

2.3.1.6. Okvirna razčlenitev virov programov EU po vrsti ukrepov

Sklic: točka (e)(vi) člena 17(3), točka (c)(v) člena 17(9)

Tabela 14: Razsežnost 1 – področje ukrepanja za prednostno nalogo 3

Prednostna naloga	Sklad	Specifični cilj	Šifra	Znesek (v EUR)
3	ESRR	3.1 (ISO6.2)	169 Pobude za teritorialni razvoj, tudi priprava teritorialnih strategij	750.000,00
3	ESRR	3.1 (ISO6.2)	173 Izboljšanje institucionalnih zmogljivosti javnih organov in deležnikov za izvajanje projektov teritorialnega sodelovanja in pobud v čezmejnem, transnacionalnem, pomorskem in medregionalnem kontekstu	660.872,00

Tabela 15: Razsežnost 2 – oblika financiranja za prednostno nalogo 3

Prednostna naloga	Sklad	Specifični cilj	Šifra	Znesek (v EUR)
3	ESRR	3.1 (ISO6.2)	01. Nepovratna sredstva	1.410.872,00

Tabela 16: Razsežnost 3 – mehanizem teritorialnega izvajanja in ozemeljska osredotočenost za prednostno nalogo 3

Prednostna naloga	Sklad	Specifični cilj	Šifra	Znesek (v EUR)
3	ESRR	3.1 (ISO6.2)	33. Drugi pristopi – brez teritorialnega ciljanja	1.410.872,00

2.3.2. Specifični cilj Interreg 3.2 – Krepitev medsebojnega zaupanja, zlasti s spodbujanjem ukrepov v zvezi s projekti za stike med ljudmi (ISO6.3)

Sklic: točka (e) člena 17(3)

2.3.2.1. Povezane vrste ukrepov in njihov pričakovani prispevek k tem specifičnim ciljem ter makroregionalnim strategijam in strategijam za morske bazene, kadar je to primerno

Sklic: točka (e)(i) člena 17(3), točka (c)(ii) člena 17(9)

ISO6.3 Krepitev medsebojnega zaupanja, zlasti s spodbujanjem ukrepov v zvezi s projekti za stike med ljudmi

Pričakuje se, da bodo projekti za krepitev medsebojnega zaupanja ustvarili nove povezave pri sodelovanju civilne družbe v obmejnih regijah, okrepili medsebojne odnose, vključili nov nabor akterjev v najrazličnejše dogodke in povečali stopnjo

medsebojnega razumevanja, ki bo posledica pozitivnih izkušenj sodelovanja. Projekti krepitve zaupanja veljajo za strateško pomembne in zelo prispevajo k prepoznavnosti programa.

V okviru teh komponent bo tematski poudarek posegov na:

- čezmejnem sodelovanju v umetnosti in kulturi,
- čezmejnih športnih prireditvah (turnirji, praznovanja, tabori),
- negovanju tradicij manjšin,
- spodbujanju zaupanja in medkulturnega dialoga,
- spodbujanju čezmejne medgeneracijske solidarnosti.

V okviru te komponente bodo podprte naslednje dejavnosti:

- dejavnosti za krepitev zaupanja na področju umetnosti in kulture, športa, manjšin, medkulturnega dialoga, medgeneracijske solidarnosti,
- organizacija različnih dogodkov z vključevanjem ciljnih skupin in širše javnosti.

Izvajanje poteka prek projektov z omejenim finančnim obsegom, ki jih program neposredno upravlja. Projekti bodo podprti z uporabo poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov.

Najpomembnejša vodilna načela vključujejo prispevek k doseganju specifičnega cilja, stopnjo izvedenega sodelovanja, raven udeležbe, trajnost vzpostavljenega sodelovanja in obseg vključenosti novih partnerjev v dejavnosti čezmejnega sodelovanja.

2.3.2.2. Kazalniki

Sklic: točka (e)(ii) člena 17(3), točka (c)(iii) člena 17(9)

Tabela 17: Kazalniki učinka specifičnega cilja 3.2

Prednostna naloga	Specifični cilj	ID	Kazalnik	Merska enota	Mejnik (2024)	Končna ciljna vrednost (2029)
3	3.2 (ISO6.3)	RCO87	Organizacije, ki sodelujejo preko meje	Organizacije	0	26
3	3.2 (ISO6.3)	RCO115	Čezmejno organizirani javni dogodki	Dogodki	4	25

Tabela 18: Kazalniki rezultatov posebnega cilja 3.2

Prednostna naloga	Specifični cilj	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče	Referenčno leto	Končna ciljna vrednost (2029)	Vir podatkov	Opombe
3	3.2 (ISO6.3)	RCR84	Organizacije, ki sodelujejo preko meje po zaključku projekta	Organizacije	0	2021	8	Sistem spremljanja OU/ pregled	

2.3.2.3. Glavne ciljne skupine

Sklic: točka (e)(iii) člena 17(3), točka (c)(iv) člena 17(9)

Neposredne ciljne skupine so:

- nevladne organizacije (NVO),
- kulturna in umetniška društva,
- organizacije manjšin (vključno z manjšinskimi samoupravami),

- športna društva, klubi,
- mladinske organizacije,
- šole,
- lokalne uprave.

Širša ciljna skupina vključuje splošno javnost obmejnega območja.

2.3.2.4. Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo celostnih teritorialnih naložb, lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ali drugih teritorialnih orodij

Sklic: Člen, točka (e)(iv) člena 17(3)

V programu ne bodo uporabljala teritorialna orodja. Dejavnosti se bodo izvajale znotraj celotnega programskega območju in nobeno ozemlje ne bo posebej ciljno določeno.

2.3.2.5. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Sklic: točka (e)(v) člena 17(3)

Prednostna naloga se bo izvajala v obliki nepovratnih sredstev (prek javnega razpisa za projekte manjšega obsega) kot najustreznejše finančne oblike glede na značaj te prednostne naloge, naravo dejavnosti in finančni obseg tega specifičnega cilja ter obseg projektov.

2.3.2.6. Okvirna razčlenitev virov programov EU po vrsti ukrepov

Sklic: točka (e)(vi) člena 17(3), točka (c)(v) člena 17(9)

Tabela 19: Razsežnost 1 – področje ukrepanja za prednostno nalogo 3

Prednostna naloga	Sklad	Specifični cilj	Šifra	Znesek (v EUR)
3	ESRR	3.2 (ISO6.3)	171 Krepitev sodelovanja s partnerji znotraj in zunaj države članice	352.726,00

Tabela 20: Razsežnost 2 – oblika financiranja za prednostno nalogo 3

Prednostna naloga	Sklad	Specifični cilj	Šifra	Znesek (v EUR)
3	ESRR	3.2 (ISO6.3)	01. Nepovratna sredstva	352.726,00

Tabela 21: Razsežnost 3 – mehanizem teritorialnega izvajanja in ozemeljska osredotočenost za prednostno nalogo 3

Prednostna naloga	Sklad	Specifični cilj	Šifra	Znesek (v EUR)
3	ESRR	3.2 (ISO6.3)	33. Drugi pristopi – brez teritorialnega ciljanja	352.726,00

3. FINANČNI NAČRT

Sklic: točka (f) člena 17(3)

3.1. Finančna sredstva po letih

Sklic: točka (g)(i) člena 17(3), točke (a) do (d) člena 17(4)

Tabela 22: Odobrena proračunska sredstva po letih

Sklad	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Skupaj
ESRR	0,00	2.410.246,00	2.448.962,00	2.488.452,00	2.528.731,00	2.095.359,00	2.137.267,00	14.109.017,00
(cilj teritorialnega sodelovanja)								
IPA III CBC ⁽¹⁾								
NDICI-CBC ⁽¹⁾								
IPA III ⁽²⁾								
NDICI ⁽²⁾								
OCTP ⁽³⁾								
Skladi Interreg⁽⁴⁾								
Skupaj	0,00	2.410.246,00	2.448.962,00	2.488.452,00	2.528.731,00	2.095.359,00	2.137.267,00	14.109.017,00

3.2. Skupna finančna sredstva po skladih in nacionalno sofinanciranje

Sklic: točka (f)(ii) člena 17(3), točke (a) do (d) člena 17(4)

Tabela 23: Skupna finančna sredstva po skladih in nacionalno sofinanciranje

Cilj politike št.	Pred-nostna naloga	Sklad	Osnova za izračun podpore EU (skupni upravičeni stroški ali javni prispevek)	Prispevek EU (a)=(a1)+(a2)	Okvirna razčlenitev prispevka EU		Nacionalni prispevek (b)=(c)+(d)	Okvirna razčlenitev nacionalnega prispevka		Skupaj (e)=(a)+(b)	Stopnja sofinanciranja (F)=(a)/(e)	Prispevki tretjih držav (v informativne namene)
					Brez tehnične pomoči na podlagi člena 27(1) (a1)	S tehnično pomočjo na podlagi člena 27(1) (a2)		Nacionalni javni prispevek (C)	Nacionalni zasebni prispevek (d)			
2	Pred-nostna naloga 1	ERDF	Skupni upravičeni stroški	4.232.700,00	3.527.250,00	705.450,00	1.058.175,00	889.813,00	168.362,00	5.290.875,00	80,00	0,00
4	Pred-nostna naloga 2	ERDF	Skupni upravičeni stroški	7.760.000,00	6.466.667,00	1.293.333,00	1.940.000,00	1.616.658,00	323.342,00	9.700.000,00	80,00	0,00
ISO1	Prioriteta 3	ERDF	Skupni upravičeni stroški	2.116.317,00	1.763.598,00	352.719,00	529.080,00	374.770,00	154.310,00	2.645.397,00	80,00	0,00
	Skupaj	ERDF	Skupni upravičeni stroški	14.109.017,00	11.757.515,00	2.351.502,00	3.527.255,00	2.881.241,00	646.014,00	17.636.272,00	80,00	0,00
	Skupaj	ESRR	Skupni upravičeni stroški	14.109.017,00	11.757.515,00	2.351.502,00	3.527.255,00	2.881.241,00	646.014,00	17.636.272,00	80,00	0,00

4. UKREPI, SPREJETI ZA VKLJUČITEV USTREZNIH PARTNERJEV V PROGRAMU, V PRIPRAVO PROGRAMA INTERREG TER VLOGA TEH PARTNERJEV V PROGRAMU PRI IZVAJANJU, SPREMLJANJU IN VREDNOTENJU

Sklic: točka (g) člena 17(3)

Interreg program Slovenija-Madžarska je pripravila bilateralna delovna skupina za programiranje v sodelovanju s pristojnimi regionalnimi in lokalnimi organi iz obeh držav v skladu z 8. členom Uredbe o skupnih določbah. Delovna skupina za programiranje se je od oktobra 2019 do februarja 2022 sestala devetkrat. V postopku jo je podpirala skupina zunanjih madžarskih in slovenskih strokovnjakov za programiranje.

Delovna skupina za programiranje je bila ustanovljena oktobra 2019 na podlagi sklepa odbora za spremljanje programa. Sestavljali so jo predstavniki Madžarske, predstavniki Slovenije, predstavniki organa upravljanja, skupnega sekretariata in Evropske komisije.

Med vključenimi deležniki so bili predstavniki ustreznih nacionalnih in regionalnih upravnih organov, lokalnih uprav, lokalnih akcijskih skupin, regionalnih uprav/regionalnih razvojnih agencij, univerz, EZTS, socialnih partnerjev, sektorskih/tematskih agencij (za varstvo okolja in narave, raziskave in inovacije, mobilnost, trg dela, podpora podjetništvu, izobraževanje, zdravstvene in socialne storitve, kultura, mladi in turizem), pomembnih za programsko območje.

Ti deležniki so bili določeni in kontaktirani (prek neposredne elektronske pošte) na podlagi baze podatkov programa (kontaktni podatki upravičencev in prijaviteljev ter zainteresiranih oseb širše javnosti, ki so sodelovali v dejavnostih Programa sodelovanja 2014–2020, lokalnih uprav programskega območja in priznanih tematskih institucij). Informacije o postopku načrtovanja programa in povabila k sodelovanju v posvetovalnem postopku so bili objavljeni na spletni strani programa v angleškem, slovenskem in madžarskem jeziku.

Načrtovanje programa je potekalo kot interaktivni postopek v dveh fazah:

1. faza: Teritorialna in socialno-ekonomska analiza
2. faza: Opredelitev strateške usmeritve prihodnjega programa in priprava vsebine programskega dokumenta.

Pomembna elementa tega postopka sta bila obveščanje in vključevanje številnih pristojnih lokalnih in regionalnih deležnikov ter strokovnjakov v celotnem postopku načrtovanja programa. V ta namen so bile informacije o postopku načrtovanja programov skupaj s povabilom k sodelovanju v posvetovalnem postopku in osnutki dokumentov dostopni na spletni strani programa v angleškem, slovenskem in madžarskem jeziku.

Faza 1: Teritorialna in socialno-ekonomska analiza

- Opravljeni so bili informativni razgovori (12) s predstavniki različnih ključnih organizacij v regijah programskega območja z ozemljeskim in sektorskim pristopom (januar–februar 2021). Člani delovne skupine za programiranje (predvsem nacionalni organi in skupni sekretariat) so predlagali deležnike, ki bi lahko zagotovili utemeljeno ter tematsko in ozemljesko ustrezno mnenje o morebitnih temah prihodnjega programa Interreg in zagotovili uravnoteženo regionalno pokritost. Zaradi zagotavljanja ustrezne pokritosti vseh morebitnih tematskih področij prihodnjega programa Interreg so imeli v razgovorih prednost partnerji iz institucij, katerih delo se bolj osredotoča na teritorialni in ne le tehnično-tematski vidik (regionalne agencije, lokalne razvojne agencije).
- V teh razgovorih so bile obravnavane prednosti, pomanjkljivosti, priložnosti in nevarnosti ter ključni trendi in glavne razlike med regijami, skupni izzivi in možnosti sodelovanja v zvezi z morebitnimi tematskimi področji prihodnjega programa.
- Končna različica teritorialne in socialno-ekonomske analize je bila pripravljena in potrjena s strani delovne skupine za programiranje maja 2021.

Faza 2: Opredelitev strateške usmeritve prihodnjega programa in priprava vsebine programskega dokumenta

- Strokovna skupina je na podlagi prejšnjih korakov v postopku načrtovanja programov pripravila pregled morebitnih ukrepov in utemeljitev za vsakega od specifičnih ciljev, ki bi lahko postali del Interreg programa Slovenija-Madžarska 2021–2027.
- V okviru javnega posvetovanja o strateških usmeritvah programa so bili regionalni deležniki in širša javnost povabljeni k sodelovanju v spletni anketi, da podajo povratne informacije, pripombe in utemeljitve v zvezi s temi morebitnimi vsebinami prihodnjega programa Interreg (marec–april 2021). Prek neposredne elektronske pošte (poštni sezname elektronskih naslovov) je bilo k tej spletni anketi osebno povabljenih več kot 400 oseb. Svoje mnenje je podalo 239 anketirancev.
- Izvedeni sta bili dve tematski strokovni delavnici za vsakega od morebitnih ciljev politike programa (september 2021).
- Na delavnicah je potekala utemeljena razprava s strokovnjaki o temah glede izbire in morebitnih ukrepov v okviru izbranih ciljev politike.
- Na podlagi tega postopka je programska skupina pripravila osnutek programskega dokumenta Interreg, o katerem je razpravljala delovna skupina za programiranje (november–december 2021).
- Osnutek tega dokumenta je bil objavljen na spletni strani programa, da bi se širša javnost z njim seznanila in predložila povratne informacije (januar 2022). Poleg tega so bile za povratne informacije zaprosene vse osebe, ki so bile vključene v prvo javno posvetovanje. Delovna skupina za programiranje je prejete pripombe dokumentirala in obravnavala ter ustrezne spremembe vnesla v končni osnutek dokumenta. Informacije o tem posvetovalnem postopku so bile objavljene na spletni strani programa in uradnih spletnih straneh EU za načrtovanje programa v državah članicah, ki sodelujejo v programu.
- Poleg postopka priprave programskega dokumenta je bila izvedena strateška presoja vplivov na okolje, ki je zagotovila informacije o morebitnih učinkih programa na okolje (od septembra 2021 do aprila 2022). Pomembna so bila posvetovanja z okoljskimi organi, saj je bilo njihovo mnenje upoštevano pri presoji. Z namenom javnega posvetovanja je bila strateška presoja vplivov na okolje objavljena na spletni strani programa (januar–februar 2022). Povzetek je bil objavljen v obeh nacionalnih jezikih, celotno poročilo pa v angleškem jeziku. Javno posvetovanje je bilo odprto za vse, kar pomeni ne le za javne organe, temveč tudi za nevladne organizacije, interesne skupine in celo posameznike, ki so bili povabljeni, da izrazijo svoje mnenje o podanih ocenah. Vse pripombe, prejete v tem postopku, so bile upoštevane pri pripravi končnega poročila o strateški presoji vplivov na okolje. Med celotnim postopkom načrtovanja programa je skupina za strateško presojo vplivov na okolje prispevala k postopku z neformalnimi pogovori, pa tudi s predstavitvijo in sodelovanjem na sestankih delovne skupine.

Vloga programskih partnerjev pri izvajanju, spremljanju in ocenjevanju programa

Za uspešno izvajanje programa so ključnega pomena povratne informacije širše javnosti in ustrezno vključevanje pristojnih programskih partnerjev v program. Za prevzem odgovornosti za program in njegove rezultate je potrebno redno obveščanje širše javnosti o programu.

Stalna vključenost programskih partnerjev v izvajanje programa je predvidena iz dveh razlogov:

- da bi povečali odgovornost v zvezi s programom med partnerji, uporabili njihovo znanje in strokovnost ter povečali preglednost v postopkih odločanja;
- da bi izboljšali usklajenost z drugimi programi pa tudi z makroregionalnimi strategijami, izkoristili rezultate projektov in programov ter povečali sinergije in dopolnjevanja.

Programski partnerji bodo vključeni v usmerjanje in spremljanje izvajanja programa, da bo njihov glas slišan v postopkih posvetovanja in odločanja.

5. PRISTOP H KOMUNICIRANJU IN PRE-POZNAVNOSTI ZA PROGRAM INTERREG (CILJI, CILJNO OBČINSTVO, KOMUNIKACIJSKE POTI, VKLJUČNO S POJAVLJANJEM V DRUŽBENIH MEDIJIH, KJER JE TO USTREZNO, NAČRTOVANI PRORAČUN IN USTREZNI KAZALNIKI ZA SPREMLJANJE IN VREDNOTENJE)

Sklic: točka (h) člena 17(3)

Finančni obseg programa je majhen, zato bosta komunikacija in prepoznavnost strukturirani in osredotočeni na več finančno manj intenzivnih dejavnosti. Komunikacija vključuje posredovanje informacij, ozaveščanje, nagovarjanje prijaviteljev s celotnega programskega območja, da se prijavijo na razpise, ustvarjanje sodelujočih skupnosti itn. Splošni cilj komuniciranja je povečati ozaveščenost javnosti o podpori EU za projekte na področju čezmejnega sodelovanja z učinkovito uporabo orodij za komuniciranje.

Komunikacijska strategija določa in opredeljuje ključne komunikacijske elemente. Imenovana bo tudi odgovorna oseba za komunikacijo.

Cilji komuniciranja

Izvajanje programa podpirajo naslednji cilji komuniciranja:

- spodbujanje možnosti financiranja programa z zagotavljanjem informacij o vseh vprašanih, povezanih s programom, in motiviranjem morebitnih upravičencev, da izkoristijo možnosti, ki jih predstavljajo skladi EU;
- podpiranje programskih organov, prijaviteljev in upravičencev pri učinkovitem izvajanju projekta z zagotavljanjem dobro delujoče notranje komunikacije med organi programa za učinkovito delovanje programa ter zagotavljanje kakovostne in pravočasne podpore prijaviteljem in upravičencem v vseh fazah izvajanja projekta; (med pripravo, izvajanjem, zaključevanjem projektov itd.);
- povečanje ozaveščenosti javnosti o programu z zagotavljanjem razumljivih in preglednih informacij o sofinanciranih projektih širši javnosti/medijem, poudarjanjem prednosti čezmejnega sodelovanja in možnosti financiranja na programskem območju in zunaj njega, izpostavljanjem koristi čezmejnega sodelovanja na programskem območju za širšo javnost ter predstavljanjem dosežkov projektov in dejavnosti za njihovo kapitalizacijo;
- sodelovanje z drugimi programi Interreg z izmenjavo informacij in najboljših praks za krepitev sodelovanja med programi;
- povečanje zmogljivosti projektov za sporočanje dosežkov projekta s podpiranjem in spodbujanjem upravičencev pri komunikacijskih dejavnostih, krepijajo medprojektne sodelovanja in spodbujanjem dejavnosti kapitalizacije.

Komunikacijske dejavnosti zadevajo vse vidike izvajanja programa. Zato bo intenzivnost določenih komunikacijskih dejavnosti odvisna od faze izvajanja programa.

Ključna sporočila, ki jih je treba obravnavati med komunikacijskimi dejavnostmi, so tesno povezana s temami, ki jih program podpira.

Program opredeljuje štiri temeljne ciljne skupine

V programu so opredeljene štiri temeljne vrste ciljnih skupin, ki so podrobneje opredeljene v komunikacijski strategiji programa: prijavitelji ali upravičenci, programski organi, strokovna in politična sfera ter širša javnost – zlasti državljani čezmejnega območja in mediji.

Komunikacijski kanali in orodja

- Spletna stran programa s posebnim prostorom za spletne strani projektov.
- Družabni mediji (npr. Facebook). Skladno z razvojem informacijske tehnologije ter novih trendov na področju družbenih medijev se bodo po potrebi uporabljali različni družbeni mediji.
- Javne prireditve in srečanja (delavnice za upravičence/prijavitelje/programske strukture, letni dogodki, sinergijski dogodki za kapitalizacijo).
- Publikacije/Sporočila za javnost/priročniki/navodila (spletni in/ali tiskani).

- Spletne kampanje, vključno z izdelavo vizualnih elementov (npr. videoposnetki, infografike), predvsem za promocijo (kapitalizacijo) rezultatov projektov in prepoznavnosti programa.

Program bo preko dogodkov, spletne strani programa in družbenih medijev zagotavljal stalno podporo standardnim projektom in projektom manjšega obsega.

Kot je opisano v Dodatku 3, namerava IP SI-HU vse projekte izbrati prek javnega razpisa za predložitev projektov. Zato v program niso bile vključene predhodno opredeljene operacije strateškega pomena.

Spremljanje, vrednotenje in kazalniki

Komunikacijske dejavnosti bodo predmet sprotnih in naknadnih vrednotenj. Ocena bo pokazala, v kolikšni meri sta bila dosežena prepoznavnosti in ozaveščenosti o programu. Podatki se bodo zbirali z anketami, interno statistiko in spletno analitiko.

Predvideni kazalniki učinka se nanašajo na zadovoljstvo s kakovostjo usmerjanja in vključenost širše javnosti v programske dejavnosti. Komunikacijski cilji se bodo predvidoma merili z več kazalniki rezultatov, kot so na primer število prejetih in odobrenih vlog, zadovoljstvo prijaviteljev ali upravičencev z zagotovljenimi informacijami, smernicami in podporo, število udeležencev na dogodkih in posebnih aktivnostih, stopnja vključenosti v glasilo programa, domet računov v družbenih medijih, število dogodkov in udeležencev dogodkov, ki niso delavnice.

Program bo pripravil letni komunikacijski načrt, kjer bodo dejavnosti, ki jih je treba izvesti, podrobneje opredeljene.

Ne glede na to da je proračun programa majhen, se bodo komunikacijske dejavnosti izvajale učinkovito. Predvideni komunikacijski proračun programa je (brez stroškov za osebje) v višini vsaj 0,3 % celotnega proračuna programa.

6. NAVEDBA PODPORE ZA PROJEKTE MANJŠE-GA OBSEGA, VKLJUČNO Z MALIMI PROJEKTI V OKVIRU SKLADOV ZA MALE PROJEKTE

Sklic: točka (i) člena 17(3), člen 24

Organi, pristojni za program, so med izvajanjem programskih obdobj 2007–2013 in 2014–2020 izvedli različna vrednotenja in analize. V teh vrednotenjih so ocenjevalci pogosto priporočali poenostavitev postopka prijave, projekte manjšega obsega in uporabo poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov. Zato organi, pristojni za program, predlagajo poenostavitve za program v obdobju 2021–2027, kar zahteva tudi Evropska komisija.

Poenostavitev pomeni bistveno zmanjšanje administrativnih bremen za upravičence in nadzorne organe, ki izvajajo administrativne preglede pred izplačilom, kot tudi za vse druge organe v nadaljnjih postopkih. Pridobivanje dokazil za uveljavljanje dejanskih stroškov po posameznih stroškovnih kategorijah (stroški osebja, administrativni stroški, potni stroški in stroški nastanitve, stroški zunanjih strokovnjakov, stroški opreme) in njihovo preverjanje bi pri projektih manjšega obsega pomenilo nesorazmerno veliko količino dela. Hkrati bi bilo zamudno in bi podaljšalo čas, v katerem upravičenci dobijo povračila. Najpomembnejše pa je, da se znatno zmanjša možnost napak, ki bi lahko nastale pri prepisovanju in vnosu podatkov v sistem poročanja.

Države članice so se zato odločile podpreti projekte z omejenim finančnim obsegom (projekte manjšega obsega) v okviru programske Prednostne naloge 3 (ISO 6.3), da bi izboljšale prepoznavnost in zaupanje med prebivalci programskega območja in zunaj njega. Zlasti projekti, ki podpirajo medčloveške dejavnosti, so običajno finančno zelo majhni in imajo kratko obdobje izvajanja. Zato je potreba po poenostavljenem administrativnem postopku znotraj celotnega projektnega cikla nujna.

V okviru prednostne naloge 3 - ISO 6.3 želi Interreg program Slovenija-Madžarska pritegniti manjše ustanove, kot so nevladne organizacije (NVO), šole, MSP ter različna združenja, k sodelovanju v programskih dejavnostih, kar bo prispevalo kazalnikom učinka in kazalnikom rezultatov programa. Dodana vrednost takih projektov manjšega obsega bo vključevala povečano medsebojno zaupanje med prebivalci programskega območja in zunaj njega. Ustanove, ki jih pritegnejo projekti manjšega obsega, povezujejo številne lokalne prebivalce programskega območja, ki bodo navezovali stike, sodelovali, krepili zaupanje in na koncu izboljšali prepoznavnost programa. Pričakuje se, da se bodo med izvajanjem takih projektov vzpostavili trajni odnosi, ki se lahko v prihodnosti razvijejo v večje projektne zamisli.

Za projekte manjšega obsega so bile v programu oblikovane tri različne vrste poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov, opisane v prilogi 1 (ki so prilagojene trem različnim vrstam projektov). Predvideno je, da bo ločen razpis objavljen za projekte manjšega obsega, ki lahko tvorijo naslednje tri vrste projektov:

- projekti sodelovanja institucij z vsaj dvema dogodkoma
- projekti krepitve zaupanja z velikimi javnimi prireditvami
- projekti izmenjave zaposlenih

Sledili bodo poenostavljenemu postopku prijave, poročanju o projektu in povračilu stroškov samo na podlagi poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov.

Podpora malim projektom v okviru sklada za male projekte, kot je opredeljen v desetem odstavku 2. člena Uredbe o skupnih določbah in 25. členu Uredbe Interreg, v Interreg programu Slovenija-Madžarska ni predvidena.

7. IZVEDBENE DOLOČBE

7.1. Organi, pristojni za program

Sklic: točka (a) člena 17(6)

Tabela 24: Organi, pristojni za program

Organi, pristojni za program	Ime institucije	Ime kontaktne osebe	Delovno mesto	E-pošta
Organ upravljanja	Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj Urad za Interreg in finančne mehanizme Sektor za upravljanje čezmejnih programov	Tanja Rener	Vodja urada	tanja.rener@gov.si
Revizijski organ	Republika Slovenija Ministrstvo za finance Urad za nadzor proračuna	Patricija Pergar	Direktor	patricija.pergar@gov.si
Predstavniki skupine revizorjev	Generalni direktorat za revizijo evropskih skladov, Madžarska kot članica skupine revizorjev (GoA)	Balázs Dencsó	Generalni direktor	balazs.dencso@eutaf.gov.hu
Telo, ki mu Komisija nakazuje izplačila	Javni sklad Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja (Slovenski regionalno razvojni sklad)	Uroš Klopčič	Direktor	uros.klopacic@srss.si

7.2. Postopek za ustanovitev skupnega sekretariata

Sklic: točka (b) člena 17(6)

Organ upravljanja po posvetovanju z državami članicami v programu ustanovi skupni sekretariat za program v skladu s členom 46(2) uredbe Interreg. Funkcije in naloge skupnega sistema se v primerjavi z obdobjem 2014–2020 niso bistveno spremenile.

Skupni sekretariat (SS) sestavlja pet redno zaposlenih članov, vključno z vodjo SS. Štirje člani in vodja delajo v Mariboru v Sloveniji v okviru uradne sestave Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj (Sektor za upravljanje čezmejnih programov). Strukturne in izvedbene ureditve znotraj organizacije gostiteljice se ohranjajo. Dva zaposlena s krajšim delovnim časom (kar je enako redni zaposlitvi enega člana) bosta v vlogi informacijskih točk delala v programski pisarni Széchenyi v Zalaegerszegu in Sombotelu. Njuna glavna naloga je enaka nalogi preostalih članov SS to je posredovanje informacij in svetujeje morebitnim prijaviteljem (v fazi prijavljanja) ter izvaja nalog v okviru vodenja programa, ki so povezane z izvajanjem projektov (v fazi izvajanja). Zagotovljeno je nadaljevanje uspešnega dela SS in gladek prehod ter institucionalna stabilnost (prepreči se fluktuacija zaposlenih), izvedejo pa se tudi ustrezne prilagoditve delovanja in nalog SS, kot jih določa zakonodaja kohezijske politike za obdobje 2021–2027. SS bo še naprej v podporo OU in odboru za spremljanje pri opravljanju njunih nalog in zagotavljanju, da so izpolnjene vse operativne izvedbene naloge programa, vključno s koordinacijo razvoja projektov in postopka izbire projektov.

Podrobna pravila glede finančnega upravljanja organov, pristojnih za program, bodo določena v Memorandumu o soglasju.

7.3. Porazdelitev odgovornosti med sodelujoče države članice in kadar je primerno tretje države, partnerske države ali ČDO v primeru, da organ upravljanja ali Komisija naloži finančne popravk

Sklic: točka (c) člena 17(6)

Pri ureditvah v zvezi z nepravilnostmi, ki povzročijo finančne popravke in porazdelitev obveznosti med države članice, se bodo upoštevala že uveljavljena načela iz programskega obdobja 2014–2020.

Brez poseganja v odgovornost držav članic, da sprejmejo vse potrebne ukrepe za preprečevanje, odkrivanje in odpravo nepravilnosti, vključno z goljufijami, ter poročanje o njih v skladu s členom 69(2) uredbe o skupnih določbah, organ upravljanja v skladu s členom 52(1) uredbe Interreg zagotovi, da se od vodilnega partnerja izterja vsak neupravičeno izplačan znesek. Projektni partnerji nato povrnejo vodilnemu partnerju vse neupravičeno izplačane zneske ESRR.

V skladu s členom 52(2) Uredbe Interreg organ upravljanja ne bo izterjal neupravičeno izplačanega zneska, če ne presega 250 EUR (brez obresti), plačanih za operacijo v danem obračunskem letu iz ESRR.

Kadar vodilnemu partnerju ne uspe zagotoviti povračila zneskov od drugih partnerjev ali kadar organu upravljanja ne uspe zagotoviti povračila zneskov od vodilnega partnerja, država članica, na ozemlju katere ima vodilni partner ali zadevni projektni partner sedež (oziroma je registriran, če gre za EZTS), v skladu s členom 52(3) Uredbe Interreg organu upravljanja vrne zneske, neupravičeno izplačane zadevnemu partnerju. Končno odločitev o finančni odgovornosti sprejme odbor za spremljanje za vsak primer posebej. Organ upravljanja je odgovoren za povračilo izterjanih zneskov v splošni proračun Unije v skladu s porazdelitvijo odgovornosti med sodelujoče države članice, kot je določeno spodaj. Organ upravljanja bo sredstva povrnil Uniji, ko jih bo izterjal od vodilnega partnerja/projektnega partnerja/države članice.

Če v postopku izterjave, začete po posvetu in v dogovoru z zadevno državo članico, organ upravljanja nosi kakršne koli pravne stroške, in tudi če je postopek neuspešen, bo država članica, v kateri je vodilni ali projektni partner, odgovoren za zadevni postopek, povrnila stroške postopka. Ker države članice nosijo celotno odgovornost za podporo iz ESRR, dodeljeno vodilnim ali projektnim partnerjem na svojih ozemljih, morajo države članice pred potrditvijo izdatkov poskrbeti za finančne popravke in bodo zahtevale povrnitev sredstev, izgubljenih zaradi nepravilnosti ali malomarnosti upravičenca, ki je na njihovem ozemlju. Po potrebi lahko država članica zaračuna tudi zamudne obresti.

V skladu s členom 52(4) Uredbe Interreg lahko država članica, ko organu upravljanja vrne vse zneske, ki so bili partnerju neupravičeno izplačani, nadaljuje ali začne postopek izterjave zoper tega partnerja na podlagi svojega nacionalnega prava.

Kadar država članica organu upravljanja ne vrne vseh zneskov, ki so bili partnerju neupravičeno izplačani, kot je navedeno v

členu 52(5) Uredbe Interreg, so ti zneski predmet naloga za izterjavo, ki ga izda Evropska komisija in se po možnosti izvrši s pobotom z zadevno državo članico. Taka izterjava ne pomeni finančnega popravka in ne zmanjšuje podpore iz ESRR za zadevni program Interreg. Pobot se nanaša na naknadna plačila za isti program Interreg. V takem primeru bo organ upravljanja začel dvostranske razprave z zadevno državo članico kršiteljico, da bi našla skupno rešitev o tem, kako in od kod pobotati znesek, ki ga je odštela Evropska komisija. Kot je navedeno v členu 69(12) Uredbe o skupnih določbah, države članice poročajo o nepravilnostih v skladu z merili za ugotavljanje primerov nepravilnosti, o katerih je treba poročati, podatki, ki jih je treba zagotoviti, in predlogo za poročanje, ki so določeni v Prilogi XVII k Uredbi o skupnih določbah. O nepravilnostih poroča država članica, v kateri je imel vodilni/projektni partner nepravilne izdatke in so bili ti plačani pri izvajanju projekta. Država članica poročevalka o programu hkrati obvesti organ upravljanja in revizijski organ. Države članice so odgovorne v povezavi z uporabo sredstev iz ESRR v programu Interreg, kot sledi:

- Vsaka država članica je odgovorna za morebitne finančne posledice nepravilnosti, ki jih povzročijo vodilni in projektni partnerji, ki so na njenem ozemlju.
- V primeru sistemske nepravilnosti ali finančnega popravka (o čemer odločajo organi, pristojni za program, po posvetovanju z državami članicami ali Evropsko komisijo) bo država članica nosila finančne posledice, ki so sorazmerne z zadevno nepravilnostjo, odkrito na njenem ozemlju.
- Za sistemske nepravilnosti ali finančni popravek na ravni programa, ki ga ni mogoče povezati z določeno državo članico, nosijo odgovornost države članice skupaj v enakih delih (50 : 50).

Zgoraj opisana načela odgovornosti veljajo tudi za finančne popravke tehnične pomoči (TP), izračunane v skladu s členom 27 uredbe Interreg, saj bi bili ti popravki neposredna posledica nepravilnosti projekta (bodisi sistemskih ali ne), če jih ne bi mogli ponovno uporabiti. Organ upravljanja bo države članice obveščal o vseh nepravilnostih in njihovem vplivu na tehnično pomoč. Ob koncu programskega obdobja bo organ upravljanja izvedel uskladitev, da bi preveril, ali obstaja morebitni preostali znesek nepravilnosti, ki so vplivali na proračun tehnične pomoči. Če preostali znesek obstaja bo OU obvestil zadevno državo članico/države članice in jih zaprosil za povračilo ustreznega zneska ESRR.

8. UPORABA STROŠKOV NA ENOTO, PAVŠALNIH ZNESKOV, PAVŠALNIH STOPENJ IN FINANCIRANJA, KI NI POVEZANO S STROŠKI

Sklic: Člena 94 in 95 Uredbe (EU) 2021/1060 (uredba o skupnih določbah)

Tabela 25: Uporaba stroškov na enoto, pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in financiranja, ki ni povezano s stroški

Predvidena uporaba členov 94 in 95	JA	NE
Od sprejetja naprej bo program prednostno uporabljal povračilo prispevka Unije na podlagi stroškov na enoto, pavšalnih zneskov in pavšalnih stopenj skladno s 94. členom Uredbe o skupnih določbah (če da, izpolnite prilogo 1)	☒	☐
Od sprejetja naprej bo program prednostno uporabljal povračilo prispevka Unije na podlagi financiranja, ki ni povezano s stroški skladno s 95. členom Uredbe o skupnih določbah (če da, izpolnite prilogo 2)	☐	☒

DODATEK 1: Prispevek Unije na podlagi stroškov na enoto, pavšalnih zneskov in pavšalnih stopenj

(Člen 94 Uredbe (EU) 2021/1060 (uredba o skupnih določbah))

A. Povzetek glavnih elementov

Prednostna naloga	Sklad	Specifični cilj	Kategorija regij	Ocenjeni delež skupnih dodeljenih finančnih sredstev v okviru prednostne naloge, za katere poenostavljene možnosti obravnavanja stroškov, v %	Vrsta/-e zajetih projektov	Kazalniki, ki sproži povračilo	Merska enota za kazalnik, ki sproži povračilo	Vrsta poenostavljenih možnosti obravnavanja stroškov (standardni stroški na enoto, pavšalni zneski in pavšalne stopnje)	Znesek (v EUR) ali odstotni delež (v primeru pavšalnih stopenj)		
					Koda(1)	Opis	Koda(2)	Opis			
3. Sodelujoča obmejna regija	ESRR	ISO6.3	33. Drugi pristopi – brez oze-meljskega ciljnega usmerjanja	8,51	171	Vrsta I – Projekt sodelovanja na podlagi stroškov na enoto	RCO 115	Izveden dogodek	Stroški na enoto – udeleženci dogodka	125,00 EUR	
				5,91	171	Vrsta II – Projekti za krepitev vzajemnega zaupanja na podlagi pavšalnih zneskov	RCO 115	Izvedeni dogodki	Dva dogodka	Pavšalni znesek – dva dogodka	31.250,00 EUR
3. Sodelujoča obmejna regija	ESRR	ISO6.3	33. Drugi pristopi – brez oze-meljskega ciljnega usmerjanja	2,36	171	Vrsta III – Projekti izmenjave zaposlenih na podlagi pavšalnih zneskov		1 EPDČ	Izvedeni projekt	Pavšalni znesek – enoletna izmenjava	31.250,00 EUR

(1) To se nanaša na kodo za področje ukrepanja v preglednici 1 priloge I k Uredbi o skupnih določbah in prilogo IV k Uredbi o ESPRA.
 (2) To se nanaša na kodo skupnega kazalnika, če je primerno.

B. Podrobnosti glede na vrsto operacije

Kratek naslov vrste operacije (1)	Vrsta I – Projekt sodelovanja na podlagi stroškov na enoto
Organ upravljanja je prejel podporo zunanjega podjetja za določitev poenostavljenih stroškov.	
Naziv zunanjega podjetja	
1. Opis vrste operacije, vključno s časovnim razporedom izvajanja (1)	<p>Izračunani strošek na enoto bo veljal samo za projekte manjšega obsega, ki se izvajajo izključno skladno z ISO 1 (SC 6.3). Projekti manjšega obsega se bodo uporabljali za doseganje specifičnega cilja izboljšanja dejavnosti med ljudmi.</p> <p>Ločen javni razpis z rednimi roki za oddajo bi lahko bil objavljen konec leta 2022 ali v začetku leta 2023. Vse tri opredeljene vrste operacij bi bile predmet istega razpisa. Možni upravičenci so manjše ustanove, kot so NVO, šole, MSP in različna združenja.</p> <p>Projekt traja največ eno leto in podpira dogodke, ki krepijo medsebojno zaupanje ter omogočajo ali krepijo sodelovanje ustanov in ciljnih skupin. Izvedena morata biti vsaj dva dogodka (eden na državo članico, vsak mora biti dolg najmanj štiri ure) na projekt in z najmanj 25 udeleženci na dogodek. Dogodki vključujejo delavnice, konference, seminarje in izobraževanja.</p> <p>V strošek na enoto so vključeni vsi stroški, ki nastanejo v fazah priprave in izvajanja projekta (stroški osebja, administrativni stroški, potni stroški in stroški nastanitve, stroški prevajanja/tolmačenja, najem prostora (prostor in oprema), moderiranje dogodka in gostinske storitve).</p>
2 Specifični cilj	Prednostna naloga 3, ISO1 (SO6.3)
3 Kazalnik, ki sproži povračilo (2)	Izveden dogodek
4 Merska enota za kazalnik, ki sproži povračilo	Udeleženec
5 Standardni stroški na enoto, pavšalnih zneskov ali pavšalnih stopenj	Stroški na enoto
6 Znesek na mersko enoto ali odstotni delež (za pavšalne stopnje) poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov	125,00 EUR
7 Kategorije stroškov, krite s stroški na enoto, pavšalnimi zneski ali pavšalnimi stopnjami	V strošek na enoto so vključeni vsi stroški, ki nastanejo v fazah priprave in izvajanja projekta (stroški osebja, administrativni stroški, potni stroški in stroški nastanitve, stroški prevajanja/tolmačenja, najem prostora (prostor in oprema), moderiranje dogodka in gostinske storitve). Glej metodologijo I (razdelek C.3).
8 Ali te kategorije stroškov krijejo vse upravičene izdatke za delovanje? (da/ne)	Da
9 Prilagoditvena metoda (3)	Določeni zneski predstavljajo sofinanciranje projektov partnerjem obeh držav članic brez (poznejših) prilagoditev.

---

10 Preverjanje doseganja enot <ul style="list-style-type: none"> - opišite, kateri dokument(i)/sistem se bo(do) uporabljal(i) za preverjanje doseganja enot - opišite, kaj se bo v okviru upravljalnih preverjanj preverjalo in kdo bo to preverjal - opišite, katere ureditve bodo uporabljene za zbiranje in shranjevanje zadevnih podatkov/dokumentov	<p>a) Obvezni dokumenti so:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpisana pogodba o subvencioniranju; - sezname udeležencev in poročilo o vsakem zaključenem dogodku, ki mora jasno opisati izvedbo dogodka (v besedi in sliki, kje in kdaj je dogodek potekal, kdo se ga je udeležil, kaj je bilo udeležencem predstavljeno, ponujeno in podeljeno ter na kakšen način). <p>b) OU/SS bo izvajal upravljalna preverjanja za povračila na podlagi dokumentov, navedenih pod točko a, v katerih so določeni pogoji za podporo (podpisana pogodba o subvenciji), vključno z vsemi pogoji za izvedbo dogodka in poročanje o njem (dokazilo o izvedbi dogodka: seznam udeležencev in končno poročilo, ki vsebuje informacije o izvedenem dogodku, vključno z datumom, lokacijo, vabilom, fotografijami, trajanjem).</p> <p>Plačilo bo odvisno od števila udeležencev na dogodkih.</p> <p>c) Izvirne dokumente hranijo projektni partnerji (upravičenci) in morajo biti na voljo v primeru obiskov na kraju samem in revizijskih kontrol. Upravičenci bodo zbirali ustrezne podatke/dokumente in jih v postopku poročanja naložili v sistem za spremljanje Jems</p>
11 Morebitne neprimerne spodbude, blažilni ukrepi (4) in ocenjena stopnja tveganja (visoka/srednja/nizka)	<p>Stopnja tveganja pri izvajanju projektov z uporabo poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov v primerjavi z dejanskimi stroški je nizka. Pri določanju višine stroškov na enoto so bili upoštevani vsi redni stroški, ki nastanejo pri izvajanju načrtovanih dogodkov. Blažilni ukrepi zato niso predvideni.</p>
12 Skupni znesek (nacionalni in znesek Unije), za katerega se pričakuje, da ga bo Komisija povrnila na tej podlagi	<p>Skupni povrnjeni znesek za projekte vrste I znaša približno 225.000,00 EUR (180.000,00 EUR iz ESRR (80 %) in 45.000,00 EUR nacionalnega prispevka (20 %)).</p>

B. Podrobnosti glede na vrsto operacije

Kratek naslov vrste operacije (1)	Vrsta II – projekti krepitve medsebojnega zaupanja na podlagi pavšalnih zneskov
Organ upravljanja je prejel podporo zunanjega podjetja za določitev poenostavljenih stroškov	
Naziv zunanjega podjetja	
1 Opis vrste operacije, vključno s časovnim razporedom za izvajanja (1)	<p>Izračunani pavšalni strošek bo veljal samo za projekte manjšega obsega, ki se izvajajo izključno v okviru ISO 1 (SC 6.3). Projekti manjšega obsega se bodo uporabljali za doseganje specifičnega cilja izboljšanja dejavnosti med ljudmi.</p> <p>Ločen javni razpis z rednimi roki za oddajo bi lahko bil objavljen konec leta 2022 ali v začetku leta 2023. Vse tri opredeljene vrste operacij bi bile predmet istega razpisa. Možni upravičenci so manjše ustanove, kot so NVO, šole, MSP in različna združenja.</p> <p>Projekt traja največ eno leto in podpira javne dogodke, ki krepijo medsebojno zaupanje. Zahtevana sta dva enodnevna dogodka, po en v vsaki državi članici. Upoštevani bodo odprti dogodki, ki se jih udeleži približno 200 ljudi, kot so koncerti in tržnice/sejmi.</p> <p>V predlagani pavšalni strošek so vključeni vsi stroški, ki nastanejo v fazah priprave in izvajanja projekta (stroški osebja, administrativni stroški, potni stroški in stroški nastanitve, stroški prevajanja/tolmačenja, najem prostora (prostor in oprema), moderiranje dogodka).</p>
2 Specifični cilj/-i	Prednostna naloga 3, ISO1 (SO 6.3)
3 Kazalnik, ki sproži povračilo (2)	Izvedeni dogodki
4 Merska enota za kazalnik, ki sproži povračilo	Dva dogodka
5 Standardni stroški na enoto, pavšalnih zneskov ali pavšalnih stopenj	Pavšalni znesek
6 Znesek na mersko enoto ali odstotni delež (za pavšalne stopnje) poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov	31 250,00 EUR
7 Kategorije stroškov, krite s stroški na enoto, pavšalnimi zneski ali pavšalnimi stopnjami	V predlagani pavšalni strošek so vključeni vsi stroški, ki nastanejo v fazah priprave in izvajanja projekta (stroški osebja, administrativni stroški, potni stroški in stroški nastanitve, stroški prevajanja/tolmačenja, najem prostora (prostor in oprema), moderiranje dogodka). Glej metodologijo II (razdelek C.3
8 Ali te kategorije stroškov krijejo vse upravičene odhodke za delovanje? (da/ne)	Da
9 Prilagoditvena metoda (3)	Določeni zneski predstavljajo sofinanciranje projektov partnerjem obeh držav članic brez (poznejših) prilagoditev.

10 Preverjanje doseganja enot:

- opišite, kateri dokument(i)/sistem se bo(do) uporabljal(i) za preverjanje doseganja enot
- opišite, kaj se bo v okviru upravljalnih preverjanj preverjalo in kdo bo to preverjal
- opišite, katere ureditve bodo uporabljene za zbiranje in shranjevanje zadevnih podatkov/dokumentov

a) Obvezni dokumenti so:

- podpisana pogodba o subvencioniranju;
- seznam ponudnikov storitev (v primeru kulturne prireditve je obvezen seznam izvajalcev programa; v primeru tržnice/sejma pa seznam ponudnikov blaga in/ali storitev) in poročilo o vsaki izvedeni prireditvi, ki mora jasno opisati izvedbo prireditve (v besedi in sliki, kje in kdaj je prireditev potekala; kdo se je udeležil prireditve in kaj in na kakšen način je bilo udeležencem predstavljeno, ponujeno in podeljeno).

b) OU/SS bo izvajal upravljalna preverjanja za povračila na podlagi dokumentov iz točke a, ki določajo pogoje za podporo (podpisana pogodba o subvenciji), vključno s pogoji za izvedbo dogodka in poročanje o njem (dokazilo o izvedbi dogodka: seznam ponudnikov storitev in končno poročilo, ki vsebuje informacije o izvedenem dogodku, vključno z datumom, lokacijo, vabilom s programom, fotografijami, trajanjem). Izvedba operacije je ključna za sprožitev celotnega plačila (po izvedbi zadnjega dogodka). Nadzor tako vključuje preverjanje, ali so bili dogodki v celoti izvedeni in ali so bili doseženi učinki/rezultati skladni s pogoji, ki so jih določili programski organi (učinki/rezultati morajo biti dobro dokumentirani).

c) Izvirne dokumente hranijo projektni partnerji (upravičenci) in morajo biti na voljo v primeru obiskov na kraju samem in/ali revizijskih kontrol. Upravičenci bodo zbirali ustrezne podatke/dokumente in jih v postopku poročanja naložili v sistem za spremljanje Jems..

11 Morebitne neprimerne spodbude, blažilni ukrepi (4) in ocenjena stopnja tveganja (visoka/srednja/nizka)

Stopnja tveganja pri izvajanju projektov s poenostavljenimi možnostmi obračunavanja stroškov v primerjavi z dejanskimi stroški je nizka. Pri določanju višine pavšalnega zneska so bili upoštevani vsi redni stroški, ki nastanejo pri izvajanju načrtovanih dogodkov. Blažilni ukrepi zato niso predvideni.

12 Skupni znesek (nacionalni in znesek Unije), za katerega se pričakuje, da ga bo Komisija povrnila na tej podlagi

Skupni povrnjeni znesek za projekte vrste II znaša približno 156.250,00 EUR (125.000,00 EUR iz ESRR (80 %) in 31.250,00 EUR nacionalnega prispevka (20 %)).

B. Podrobnosti glede na vrsto operacije

Kratek naslov vrste operacije (1)	Vrsta III – projekti izmenjave na podlagi pavšalnega zneska
<p>Organ upravljanja je prejel podporo zunanjega podjetja za določitev poenostavljenih stroškov</p> <p>Naziv zunanjega podjetja</p>	
<p>1 Opis vrste operacije, vključno s časovnim razporedom za izvajanja (1)</p>	<p>Izračunani pavšalni strošek bo veljal samo za projekte manjšega obsega, ki se izvajajo izključno skladno z ISO 1 (SC 6.3). Projekti manjšega obsega se bodo uporabljali za doseganje specifičnega cilja izboljšanja dejavnosti med ljudmi.</p> <p>Ločen javni razpis z rednimi roki za oddajo bi lahko bil objavljen konec leta 2022 ali v začetku leta 2023. Vse tri opredeljene vrste operacij bi bile predmet istega razpisa. Upravičenci predstavljajo ustanove na programskem območju, ki jih sestavljajo proračunski uporabniki (tj. državni organi in samoupravne lokalne skupnosti, javne agencije, javni skladi, javni zavodi in javni gospodarski zavodi ter druge osebe javnega prava, ki so posredni uporabniki državnega proračuna oz. proračuna lokalne skupnosti), društva in manjše ustanove na programskem območju.</p> <p>Projekti trajajo do enega leta in podpirajo sodelovanje na področju izobraževanja in trga dela (poudarek na jezikovnem izobraževanju), da bi dosegli vzpostavitev medsebojnega zaupanja ter omogočili ali izboljšali pomembno sodelovanje ustanov in ciljnih skupin.</p> <p>V okviru projekta za obdobje enega leta en zaposleni dela polni delovni čas enega leta v državi gostiteljici na lokaciji drugega projektne partnerja. Izvede se lahko tudi tako, da sta na primer v okviru enega projekta zaposleni dve osebi (iz ene ali obeh držav članic), vsaka za obdobje 6 mesecev (ali katera koli druga kombinacija, ki ustreza 1 osebi/1 leto).</p> <p>V predlagani pavšalni strošek za izmenjavo so vključeni stroški, ki nastanejo v fazah priprave in izvajanja projekta (stroški osebja in administrativni stroški).</p>
<p>2 Specifični cilj/-i</p>	<p>Prednostna naloga 3, ISO1 (SO6.3)</p>
<p>3 Kazalnik, ki sproži povračilo (2)</p>	<p>1 EPDČ</p>
<p>4 Merska enota za kazalnik, ki sproži povračilo</p>	<p>Izvedeni projekt</p>
<p>5 Standardni stroški na enoto, pavšalnih zneskov ali pavšalnih stopenj</p>	<p>Pavšalni znesek</p>
<p>6 Znesek na mersko enoto ali odstotni delež (za pavšalne stopnje) poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov</p>	<p>31 250,00 EUR</p>
<p>7 Kategorije stroškov, krite s stroški na enoto, pavšalnimi zneski ali pavšalnimi stopnjami</p>	<p>V predlagani pavšalni strošek za izmenjavo so vključeni stroški, ki nastanejo v fazah priprave in izvajanja projekta (stroški osebja in administrativni stroški). Glej metodologijo III (razdelek C.3).</p>
<p>8 Ali te kategorije stroškov krijejo vse upravičene odhodke za delovanje? (da/ne)</p>	<p>Da</p>
<p>9 Prilagoditvena metoda (3)</p>	<p>Določeni zneski predstavljajo sofinanciranje projektov partnerjem obeh držav članic brez (poznejših) prilagoditev.</p>

10 Preverjanje doseganja enot:

- opišite, kateri dokument(i)/sistem se bo(do) uporabljal(i) za preverjanje doseganja enot
- opišite, kaj se bo v okviru upravljalnih preverjanj preverjalo in kdo bo to preverjal
- opišite, katere ureditve bodo uporabljene za zbiranje in shranjevanje zadevnih podatkov/dokumentov

a) Obvezni dokumenti so:

- podpisana pogodba o subvencioniranju;
- podpisana pogodba o zaposlitvi ali drug ustrezen akt, s katerim je zaposleni razporejen na projekt in v katerem so jasno opredeljene njegove naloge. Pogodbo o zaposlitvi skleneta upravičenec in zaposleni;
- ob zaključku projekta je obvezna priprava končnega poročila. Poročilo mora odobriti odgovorna oseba upravičenca gostitelja, iz njega pa mora biti jasno razvidno, da je izmenjava trajala eno celo leto (1 EPDČ), kaj je zaposleni delal in kje.

b) Povračilo vrednosti projekta bo izvedeno po preverjanju vseh dokumentov iz točke a).

Bistveno je zagotoviti, da so poročani učinki/rezultati resnični. Nadzor tako vključuje preverjanje, ali je bil projekt v celoti izveden in ali so bili doseženi učinki/rezultati skladni s pogoji, ki so jih določili programski organi (učinki/rezultati morajo biti dobro dokumentirani). Dejanski stroški, ki jih krije upravičenec v zvezi z doseženimi učinki/rezultati, ne bodo preverjeni.

Nadzor bo izvajal OU/SS; preverjena bo izvirna dokumentacija, ki jo hranijo upravičenci

c) Izvirne dokumente hranijo projektni partnerji (upravičenci) in bodo na voljo v primeru obiskov na kraju samem in/ali revizijskih kontrol. Upravičenci bodo zbirali ustrezne podatke/dokumente in jih v postopku poročanja naložili v sistem za spremljanje Jems..

11 Morebitne neprimerne spodbude, blažilni ukrepi (4) in ocenjena stopnja tveganja (visoka/srednja/nizka)

Stopnja tveganja pri izvajanju projektov s poenostavljenimi možnostmi obračunavanja stroškov v primerjavi z dejanskimi stroški je nizka. Pri določanju višine pavšalnega zneska so bili upoštevani redni stroški, ki nastanejo pri izvajanju načrtovanega projekta. Blažilni ukrepi zato niso predvideni.

12 Skupni znesek (nacionalni in znesek Unije), za katerega se pričakuje, da ga bo Komisija povrnila na tej podlagi

Skupni povrnjeni znesek za projekte vrste III znaša približno 62.500,00 EUR (50.000,00 EUR iz ESRR (80 %) in 12.500,00 EUR nacionalnega prispevka v višini (20 %)).

C. Izračun standardnih stroškov na enoto, pavšalnih zneskov ali pavšalnih stopenj

1. Vir podatkov, ki se uporabljajo za izračun standardnih stroškov na enoto, pavšalnih zneskov ali pavšalnih stopenj (kdo je pripravil, zbral in evidentiral podatke; kjer so podatki shranjeni; presečni datum; potrditev itd.).

Pretekli podatki, uporabljeni za pripravo metodologije predlaganih stroškovnih poenostavitvev (strošek na enoto, pavšalni znesek) v programskem obdobju 2021–2027, so bili pridobljeni iz elektronskega sistema za spremljanje (eMS) programa 2014–2020 na ravni računa (že potrjeni stroški). Presečni datum za zbiranje podatkov je bil 31. avgust 2021.

Podatki v eMS so shranjeni pod poročili o napredku partnerja/projekta. Vsi računi so bili skrbno preverjeni, da bi zagotovili popolnost in kakovost podatkov glede na njihove cilje. Skladno s sistemom upravljanja in nadzora programa 2014–2020 ter ustreznimi določbami iz Uredbe o skupnih določbah in Uredbe Interreg 2014–2020 se izdatke preveri in potrди kot upravičene s preverjanji upravljanja s strani prvostopenjskega nadzora, preden se jih predloži organu za potrjevanje in OU/SS. Skupaj je bilo upoštevanih enajst (od 24) projektov, od tega jih je bilo osem zaključenih, pri treh pa je manjkalo zadnje poročilo o napredku projektov.

Za izračun plač so bili uporabljeni spodaj navedeni podatki:

Slovenija: bruto plača napotenega delavca je bruto plača (povprečna mesečna bruto plača v Sloveniji za avgust 2021 je po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije znašala 1.900,43 EUR) skupaj s prispevki delodajalca v višini 16,1 % bruto plače in nadomestilom za dopust (v letu 2021: 1.024,24 EUR));

Madžarska: bruto plača napotenega delavca je bruto plača (povprečna mesečna bruto plača na Madžarskem za avgust 2021 je po podatkih madžarskega osrednjega statističnega urada znašala 426.500,00 HUF), dodatne ugodnosti v višini 690.000,00 HUF (prispevek za pokojninsko blagajno, sklad za zdravstveno zavarovanje, podračuni za gostinske storitve, nastanitev in prosti čas) in variabilno plačilo v višini ene povprečne mesečne bruto plače skupaj s prispevki delodajalca v višini 17,0 %; uporabljeno je bilo menjalno razmerje 1,00 EUR = 360,00 HUF.

Povprečna bruto plača napotenega delavca znaša 1.990,13 EUR na mesec.

2. Navedite, zakaj sta predlagana metoda in izračun na podlagi člena 94(2) pomembna za vrsto operacije.

Predlagani stroški na enoto in pavšalni zneski so skladni s 94. členom in zajemajo posebne kategorije upravičenih stroškov, ki so vnaprej jasno opredeljeni.

Zneski stroškov na enoto in pavšalni zneski za predlagane tri vrste projektov manjšega obsega so bili pripravljene na podlagi poštene, pravične in preverljive metode izračuna, ki temelji na zanesljivih statističnih podatkih, preverjenih preteklih podatkih, drugih objektivnih informacijah in strokovni presoji.

Poleg tega jih je kot pozitivne ocenil in potrđil revizijski organ.

3. Navedite, kako so bili izračuni narejeni, vključno zlasti z morebitnimi predpostavkami v smislu kakovosti in količin. Če je relevantno, bi bilo treba uporabiti statistične dokaze in referenčne vrednosti ter jih, če je to zahtevano, zagotoviti v obliki, ki jo lahko uporabi Komisija.

Projekti vrsta I (projekti sodelovanja na podlagi stroškov na enoto)

Taki dogodki so namenjeni izvedbi delavnic, konferenc, seminarjev in usposabljanj. Za izračun zneska na mersko enoto (strošek na enoto na udeleženca) sta potrebna vsaj dva dogodka (vsaj en na državo članico, ki traja najmanj štiri ure) na projekt in najmanj 25 udeležencev na dogodek iz obeh držav članic.

a) Pavšalni znesek stroškov priprave zajema vse izdatke, potrebne za pripravo projekta do datuma oddaje prijave projekta programu.

Za projekte manjšega obsega v obdobju 2021–2027 je bil znesek 2.000,00 EUR za redne projekte iz obdobja 2014–2020 zmanjšan na 500,00 EUR. Ocenjuje se, da je znesek ustrezen, saj gre za enostavnejše projekte manjše vrednosti. Pri vseh projektih so nastali stroški za pripravo predloga, neodvisno od tega, ali jih je mogoče uveljavljati. Opredelimo lahko naslednje stroške: priprava, osebje (pisanje vloge, komunikacija in delo z morebitnimi partnerji), administracija, potni stroški in stroški sestankov s partnerji za razpravo o vsebini, stroški prevajanja dokumentov in v nekaterih primerih stroški zunanjih ponudnikov storitev in opreme (IT za pripravo vloge).

Stroški priprave so ocenjeni na 500,00 EUR. Vključujejo vsaj dva sestanka, stroške za osebje in administrativne stroške.

Avgusta 2021 je povprečna plača znašala 1.990,13 EUR; ob predpostavki, da sta imeli dve osebi dva celodnevna sestanka, znašajo stroški dela okrog 393,00 EUR; 15 % se porabi za administrativne stroške, preostalih 48,10 EUR pa za kritje potnih stroškov.

- b) Stroški na enoto* za dogodke na udeleženca na dogodek, ki zajemajo moderiranje, prizorišče (prostor in oprema) in gostinske storitve, so bili določeni na naslednji način:

Zbrani so bili podatki za vse dogodke (oglejte si točko 1 v poglavju C tega dokumenta). Po zbiranju in opravljenem pregledu so bili izločeni vsi nepopolni podatki (če je manjkalo število udeležencev, če so bili poročani samo stroški prevajanj itn.). Nazadnje so bili izpuščeni tudi »nereprezentativni« dogodki (npr. študijska potovanja, ekskurzije in izleti, predstavitve na sejnih, ki jih niso organizirali upravičenci, posebni tematski dogodki, srečanja in drugi neopredeljeni dogodki ter poročani dogodki brez prijavljenih stroškov). Za namene metodologije so bile upošteevane samo delavnice, konference in usposabljanja.

Trajanje dogodkov je bilo določeno na enodnevno enoto in za vse vrste dogodkov sta bili izračunani povprečna in srednja vrednosti stroškov na enoto. Izračunana vrednost izraža stroške za enega udeleženca na dan na dogodek.

Izračunani povprečna in srednja vrednosti za enega udeleženca na enodnevni delavnici sta zaokroženi na 31,00 oziroma 30,00 EUR.

Izračunani povprečna in srednja vrednosti za enega udeleženca na enodnevni konferenci sta zaokroženi na 34,00 oziroma 27,00 EUR.

Izračunani povprečna in srednja vrednosti za enega udeleženca na enodnevnem usposabljanju sta zaokroženi na 55,00 oziroma 59,00 EUR.

Uporaba povprečja/srednje vrednosti je ustrezna, saj najbolje odraža stanje programa in izravnava skrajnosti. Po upoštevanju števila posameznih vrst dogodkov ter izračunanih povprečnih in srednjih vrednosti znaša preračunan strošek na enoto* na udeleženca za enodnevni dogodek 45,00 EUR.

- c) Stroški prevajanja dokumentov znašajo 20,00–30,00 EUR na stran, stroški tolmačenja (simultano in konsekutivno) pa 110,00–140,00 EUR na uro. Ker smo določili obvezno dolžino dogodka na najmanj štiri ure, znaša ocena stroškov prevoda 500,00 EUR na dogodek.
- d) Drugi stroški, ki so bili upoštevani pri velikosti proračuna projekta, so stroški za osebje in administracijo, potni stroški in stroški nastanitve; ocenjeni so na približno 40 % celotnega proračuna projekta.

IZRAČUN STROŠKOV NA ENOTO (projekt z dvema projektnima partnerjema, od katerih vsak načrtuje en dogodek s 25 udeleženci):

velikost proračuna projekta = stroški priprave + stroški sodelovanja + št. dogodkov × stroški prevoda + drugi stroški

velikost proračuna projekta = stroški priprave + stroški na enoto* × št. dogodkov × št. udeležencev + št. dogodkov × stroški prevoda + drugi stroški

stroški priprave = 500,00 EUR

stroški sodelovanja = 45,00 EUR × 2 × 25 = 2.250,00 EUR

stroški prevoda = 2 × 500,00 EUR = 1.000,00 EUR

velikost proračuna projekta = (500,00 EUR + 2.250,00 EUR + 1.000,00 EUR) : 0,6 = 6.250,00 EUR

drugi stroški = 0,4 × velikost proračuna projekta = 2.500,00 EUR

V izračunu se znesek v višini 2.500,00 EUR šteje kot drugi stroški. Ta znesek se razdeli na dva partnerja (vsak 1.250,00 EUR). Na podlagi preteklih podatkov lahko ocenimo, da bi s 100,00 EUR lahko pokrili potne stroške za udeležbo na dogodku znotraj programskega območja. Od preostalih 1.150,00 EUR predstavljajo administrativni stroški 15 % (172,50 EUR). Pri povprečni mesečni bruto plači v avgustu bi znesek v višini približno 1.000,00 EUR ustrezal približno desetim polnim delovnim dnevom, ki so osebju vsakega partnerja na voljo za pripravo in izvedbo dogodka ter poročanje o njem.

Za programsko obdobje 2021–2027 je torej izračunani strošek na enoto na udeleženca na dogodek ocenjen na:

STROŠKI NA ENOTO = 6.250,00 EUR : (2 × 25) = 125,00 EUR

Vrsta II – Projekti krepitve medsebojnega zaupanja na podlagi pavšalnih zneskov

Za izračun višine pavšalnega zneska za dogodke se šteje organizacija dveh dogodkov (eden za vsako državo članico, ki mora trajati najmanj štiri ure). Štejejo odprti dogodki, ki se jih udeleži približno 200 ljudi na dogodek, kot so koncerti in tržnice/sejmi.

a) Stroški priprave so ocenjeni na 500,00 EUR po enaki metodologiji kot pri projektih vrste I.

b) Pavšalni znesek* za en dogodek, ki vključuje moderiranje in prizorišče (prostor in oprema), je bil določen na spodnji način: Izračunani strošek na enoto* je bil 45,00 EUR na udeleženca na dogodek na dan.

Ker se upoštevajo odprti dogodki, je bila sprejeta odločitev, da se šteje, da se dogodka udeleži približno 200 ljudi, tako da predlagani pavšalni znesek* za enodnevni dogodek znaša 9.000,00 EUR.

c) Drugi morebitni stroški, ki so bili upoštevani pri določanju velikosti proračuna projekta, so stroški za osebje in administracijo, potni stroški in stroški nastanitve ter stroški prevoda in zunanjih strokovnjakov; ocenjeni so na približno 40 % celotnega proračuna projekta.

IZRAČUN PAVŠALNEGA ZNESKA ZA DOGODEK (projekt z dvema projektnima partnerjema; vsak načrtuje en dogodek):

velikost proračuna projekta = stroški priprave + pavšalni znesek* × št. dogodkov + drugi stroški

velikost proračuna projekta = (500,00 EUR + 9.000,00 EUR × 2) : 0,6 = 30.833,33 EUR

drugi stroški = 0,4 × velikost projekta = 12.333,33 EUR

Za programsko obdobje 2021–2027 je bil izračunan pavšalni znesek na projekt z dvema dogodkoma zaokrožen na 31.250,00 EUR, kar je program določil kot proračunsko omejitev za projekte manjšega obsega:

PAVŠALNI ZNESEK ZA DOGODEK = 31.250,00 EUR

Iz izračuna je razvidno, da se za kritje drugih stroškov predlaga znesek v višini 12.750,00 EUR. Ta znesek se razdeli med oba partnerja (vsak po 6.375,00 EUR) za kritje stroškov prevajanja dokumentov (20,00–30,00 EUR na stran). Stroški tolmačenja (simultano in konsekutivno) pa znašajo 110,00–140,00 EUR na uro. Ker smo določili dolžino dogodka na najmanj štiri ure, znaša ocena stroškov prevoda 500,00 EUR na dogodek. Pri povprečni mesečni bruto plači v avgustu bi znesek v višini 1.000,00 EUR ustrezal približno desetim polnim delovnim dnevom, ki so osebju vsakega partnerja na voljo za pripravo in izvedbo dogodka ter poročanje o njem. Administrativni stroški predstavljajo 15 % (150,00 EUR). Na partnerja ostane približno 4.725,00 EUR za potne stroške in stroške zunanjih strokovnjakov (v primeru kulturne prireditve za nastopajoče, v primeru tržnice/sejma za dobavitelje blaga in/ali storitev, plačila objave člankov, plačila za fotografije in varovanje na dogodku ter drugo).

Vrsta III – Projekti izmenjave zaposlenih na podlagi pavšalnega zneska

Za izračun zneska na mersko enoto (pavšalni znesek za izmenjavo) izmenjave zaposlenih za eno osebo za obdobje enega leta (oz. dveh oseb za obdobje šestih mesecev), ki ji omogoča zaposlitev za polni delovni čas med trajanjem projekta.

a) Stroški priprave so ocenjeni na 500,00 EUR po enaki metodologiji kot pri projektih vrste I in II.

Za programsko obdobje 2021–2027 je bil pavšalni znesek za izmenjavo na projekt z zaposlitvijo ene osebe za eno leto ali dveh oseb za pol leta (ali katero koli drugo kombinacijo, ki ustreza eni osebi/eno leto) določen v višini 31.250,00 EUR (25.000,00 EUR iz ESRR), ki je bil v programu določen tudi kot mejna vrednost za projekte manjšega obsega. Utemeljitev ocene drugih stroškov je pojasnjena v spodnjem izračunu.

PAVŠALNI ZNESEK ZA IZMENJAVO = 31.250,00 EUR

IZRAČUN PAVŠALNEGA ZNESKA:

velikost proračuna projekta = stroški priprave + drugi stroški

velikost proračuna projekta = 500,00 EUR + 30.750,00 EUR = 31.250,00 EUR

b) Iz izračuna in predlagane velikosti proračuna projekta za vrsto III je razvidno, da bi se z zneskom 30.750,00 EUR, namenjenim za druge stroške, krilo predvsem stroške povprečne bruto plače napotnega delavca in administrativne stroške, ki pri tem nastanejo

stroški za slovenskega delodajalca na leto = $12 \times 1.900,43 \text{ EUR} \times 1,161 + 1.024,24 \text{ EUR} = 27.501,03 \text{ EUR}$
stroški za madžarskega delodajalca na leto = $(12 \times 1.184,72 \text{ EUR} + 1.916,67 \text{ EUR} + 1.184,72 \text{ EUR}) \times 1,17 = 20.262,13 \text{ EUR}$
povprečni stroški za delodajalca na leto = $(27.501,03 \text{ EUR} + 20.516,43 \text{ EUR}) / 2 = 23.881,58 \text{ EUR}$
administrativni stroški = $23.881,58 \text{ EUR} \times 0,15 = 3.582,24 \text{ EUR}$

4. Prosimo, pojasnite, kako ste zagotovili, da so bili le upravičeni izdatki vključeni v izračun standardnih stroškov na enoto, pavšalnega zneska ali pavšalne stopnje.

Podatki, uporabljeni za izračun standardnih stroškov na enoto in pavšalnih zneskov, so bili preverjeni skladno z opisom sistema upravljanja in nadzora programa (npr. preverjanja upravljanja, preverjanja kakovosti in revizije) in delno revizijo poslovanja brez ugotovitev. V programskem obdobju 2014–2020 je revizijski organ med revizijo ocenil sistem elektronskega spremljanja programa kot kategorijo 1.

Poleg tega so bili uporabljeni statistični podatki, ki sta jih objavila Statistični urad Republike Slovenije in madžarski osrednji statistični urad o povprečni bruto plači, s čimer je bila zagotovljena upravičenost

5. Ocena revizijskega organa oziroma revizijskih organov v zvezi z metodologijo za izračun in zneski ter ureditvijo za zagotovitev potrjevanja, kakovosti, zbiranja in shranjevanja podatkov.

Splošna ocena revizijskega organa o vzpostavitvi treh vrst poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov: pozitivna:

- 1) stroški na enoto – vrsta 1 – projekti sodelovanja na podlagi stroškov na enoto;
  - 2) pavšalni znesek – vrsta 2 – projekti krepitve medsebojnega zaupanja na podlagi pavšalnih zneskov;
  - 3) pavšalni znesek – vrsta 3 – projekti izmenjave zaposlenih na podlagi pavšalnih zneskov;
- so bili vzpostavljeni skladno s členom 94(2) Uredbe (EU) 2021/1060 na podlagi:

(a) poštene, pravične in preverljive metode izračuna, ki temelji na:

- (i) statističnih podatkih, drugih objektivnih informacijah ali strokovni presoji;
- (ii) preverjenih obstoječih podatkih;

Na podlagi ocene metodologij, uporabljenih za vzpostavitev treh vrst poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov, lahko revizijski organ potrdi, da je predlagana ureditev skladna z zakonskimi zahtevami iz drugega odstavka 94. člena, zlasti:

- a) Metoda izračuna je poštena, pravična in preverljiva.
- b) Uporabljeni podatki temeljijo na statističnih podatkih in preverjenih obstoječih podatkih. Uporabljeni podatki so bili ocenjeni kot zanesljivi in so ustrezni glede na vrsto projektov.
- c) Kategorije/vrste stroškov, ki se upoštevajo pri vzpostavitvi poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov, so skladne z ustreznimi nacionalnimi pravili in pravili EU o upravičenosti, kot so določeni v poglavju V Uredbe Interreg (EU) 2021/1059 (37.–44. člen) za programe Interreg in poglavju III Uredbe (EU) 2021/1060 o skupnih določbah (63. in 67. člen).
- d) Na podlagi razpoložljivih informacij o metodologijah vzpostavitve ni nevarnosti za dvojno financiranje istih izdatkov.
- e) Navedeni zneski so skladni s predpostavkami in podatki, uporabljenimi za določitev zneskov.
- f) Metoda prilagoditve ne bo uporabljena pri izvajanju treh vrst poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov.

Na področju zagotavljanja preverjanja, kakovosti, zbiranja in shranjevanja podatkov je Interactov informacijski sistem Jems predviden kot podporni sistem za potrjevanje doseganja mejnikov/števila enot in shranjevanje podatkov.

Ta ocena vključuje vse ustrezne elemente, navedene v razdelku 1 kontrolnega seznama za poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov revizijskih služb Komisije. Revizijski organ je izpolnil ločen kontrolni seznam za vsako vrsto poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov.

DODATEK 2: PRISPEVEK Unije, temelječ na financiranju, ki ni povezano s stroški

Predloga za predložitev podatkov v obravnavo Komisiji
(člen 95 Uredbe (EU) 2021/1060 8 uredbe o skupnih določbah)

Ni relevantno.

DODATEK 3: Seznam načrtovanih operacij strateškega pomena s časovnim načrtom – člen 22(3) uredbe o skupnih določbah

Program Interreg VI-A Slovenija-Madžarska 2021-2027 načrtuje izbor vseh operacij prek javnih razpisov. Za projekte z omejenim finančnim obsegom v okviru ISO 6.3 bo objavljen ločen razpis.

Države članice so se odločile podpreti projekte z omejenim finančnim obsegom (projekte manjšega obsega) v okviru prednostne naloge 3 (ISO 6.3) programa, da bi izboljšale prepoznavnost in zaupanje med ljudmi, ki živijo na programskem območju in širše.

Za obmejno območje programa so značilne jezikovne ovire, ki jih je običajno mogoče premostiti z vmesnim jezikom. Pomanjkanje jezikovnega znanja pomembno vpliva na komunikacijo in zaupanje na programskem območju. Majhne ustanove, ki povezujejo številne lokalne prebivalce v programski regiji, imajo težave pri oblikovanju večjih projektov, ki običajno zahtevajo precej administrativnega dela pri razvoju dvojezično razumljivih projektnih vlog. Namen programa je pritegniti manjše ustanove, kot so NVO, šole, MSP ter združenja, k sodelovanju v programskih dejavnostih, ki bodo prispevale h kazalnikom učinka in rezultatov programa po zelo poenostavljenem postopku, in pri katerih bo potrebnega manj administrativnega dela ter bodo projektne dejavnosti osredotočene na krepitev zaupanja. Ustanove, ki jih pritegnejo projekti manjšega obsega, povezujejo številne lokalne prebivalce na programskem območju, ki bodo navezovali stike, sodelovali, krepili zaupanje in na koncu izboljšali prepoznavnost programa. Pričakuje se, da se bodo med izvajanjem takih projektov zgradili trajni odnosi, ki bi se lahko v prihodnosti razvili v večje projektne zamisli.

Ob upoštevanju vsega navedenega so projekti v okviru ISO 6.3 za izboljšanje dejavnosti med ljudmi projekti za krepitev zaupanja, ki so zelo pomembni v čezmejnem prostoru in bi jih zato bilo treba obravnavati kot projekte strateškega pomena, saj močno prispevajo k prepoznavnosti programov.

V fazi načrtovanja programa projekti strateškega pomena niso opredeljeni vnaprej, opisane so samo dejavnosti strateškega pomena, kot je navedeno v poglavjih 2 (ISO 6.3) in 6. Taki projekti bodo v okviru programa izvajani preko javnega razpisa na podlagi posebnih meril ocenjevanja, ki so določena za krepitev zaupanja in prepoznavnosti programa. Javni razpisi za projekte manjšega obsega bodo dopolnjevali, podpirali in prispevali k prepoznavnosti izbranih rednih projektov v okviru programa.

Za boljšo prihodnost!